

คำนำ

คู่มือฉบับนี้เป็นผลผลิตหนึ่งของโครงการศึกษาเรื่อง “โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล” ตามลักษณะของแผนงาน/โครงการ สำคัญตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้รับมอบหมายจากสำนักงานงบประมาณ ให้เป็นผู้ดำเนินการจัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานงบประมาณใช้ประเมินผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบคำของบประมาณของหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด และจังหวัดวิเคราะห์ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลประกอบการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี

คู่มือฉบับนี้เป็นฉบับที่ ๒ โดยได้มีการปรับปรุงจำนวนข้อคำถาม รูปแบบการอธิบายข้อคำถาม และเกณฑ์การให้คะแนนจากคู่มือฉบับที่แรกซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นคู่มือในการจัดทำคำของบประมาณแผ่นดินปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานงบประมาณในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานงบประมาณในการใช้ประเมินผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลประกอบคำของบประมาณที่หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัดและจังหวัด จัดทำขึ้น เพื่อให้หน่วยงานที่จัดทำคำของบประมาณแผ่นดินมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินแผนงาน/โครงการ

สำนักงานงบประมาณ
และศูนย์บริการวิชาการ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
มกราคม ๒๕๕๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๑
ส่วนที่ ๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลประกอบคำของบประมาณตามลักษณะของแผนงาน/โครงการสำคัญตามนโยบายของรัฐบาล	๖
๑. บทนำ	๗
๑.๑ ที่มาและความสำคัญ	๗
๑.๒ วัตถุประสงค์ของคู่มือ	๘
๒. กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลแผนงาน/โครงการที่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล	๘
๓. ขั้นตอนการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด จังหวัด	๙
๔. รายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลที่ใช้ประกอบการพิจารณาคำของบประมาณของเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณ	๑๖
๕. บทบาทของเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณ	๑๗
๕.๑ ตรวจสอบรายชื่อแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๗
๕.๒ การพิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม	๑๗
ส่วนที่ ๒ คู่มือการใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลประกอบการพิจารณาคำของบประมาณประจำปีงบประมาณ	๒๐
๑. คำนำ	๒๑
๒. การเข้าสู่โปรแกรม	๒๑
ส่วนที่ ๑ การขอใช้และกำหนดสิทธิการเข้าใช้งาน	๒๒
ส่วนที่ ๒ การตรวจสอบผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการ และการให้ความเห็นเพิ่มเติม	๒๔
ส่วนที่ ๓ การบันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา	๔๐
ส่วนที่ ๓ ภาคผนวก	๔๓
ภาคผนวก ๑ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง	๔๔
ภาคผนวก ๒ คำหมายและคำจำกัดความที่สำคัญ	๔๘
๒.๑ คำจำกัดความของรายจ่ายลงทุนและรายจ่ายประจำ	๔๘
๒.๒ ความหมายของแผนงาน/โครงการใหม่	๕๐
๒.๓ การจำแนกลักษณะแผนงาน/โครงการ	๕๑

สารบัญ

	หน้า
ภาคผนวก ๓	
ตัวแบบที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ความความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน โครงการ	๕๘
ภาคผนวก ๔	
การประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และความ เสี่ยงประเภทอื่น ๆ	๖๕
ภาคผนวก ๕	
ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ	๖๙
๕.๑	คำอธิบายชุดคำถาม
๕.๒	การกำหนดหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามลักษณะโครงการ
ภาคผนวก ๖	
เกณฑ์การให้คะแนน	๘๙
๖.๑	หลักเกณฑ์การให้คะแนนการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล
๖.๒	เกณฑ์การพิจารณาการประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงด้าน สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ ชุดคำถามตามขั้นตอนการวางแผนและบริหารแผนงาน/โครงการ	๑๓
๒ จำนวนข้อคำถามหลักและคำถามย่อย	๑๔
๓ จำนวนคำถามย่อยจำแนกตามลักษณะโครงการ	๑๕
ตารางภาคผนวกที่ ๓-๑ การเปรียบเทียบประเด็นที่พิจารณาการวางแผนและบริหารแผนงาน/ โครงการของสำนักงานประมาณและสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตาม หลักธรรมาภิบาล	๕๙
ตารางภาคผนวกที่ ๔-๑ การประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และ ความเสี่ยงประเภทอื่น ๆ	๖๖
ตารางภาคผนวกที่ ๕-๑ คำถามหลักที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาลและความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์	๗๐
ตารางภาคผนวกที่ ๕-๒ คำถามหลักและคำถามย่อยที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาล	๗๓
ตารางภาคผนวกที่ ๕-๓ สรุปจำนวนข้อและการแจกแจงหลักธรรมาภิบาลรายชุดคำถามย่อย	๗๙
ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/ โครงการจำแนกตามลักษณะโครงการ	๘๐
ตารางภาคผนวกที่ ๖-๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนนชุดคำถามหลักและชุดคำถามย่อย	๙๐
ตารางภาคผนวกที่ ๖-๒ หลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเชิงธรรมาภิบาล	๙๔

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
๑	หน้าลงทะเบียนสำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ	๒๒
๒	หน้าหลักเมื่อเข้าสู่ระบบ	๒๓
๓	การแสดงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการในภาพรวม	๒๕
๔	การแสดงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลรายแผนงาน/โครงการ	๒๖
๕	รายงานที่แสดงว่าโครงการอยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล	๒๗
๖.๑	รายงานข้อมูลพื้นฐานของโครงการ	๒๘
๖.๒	รายงานการดำเนินงานในแต่ละข้อคำถาม	๒๙
๗	รายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก	๓๑
๘	แสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลและสภาพแวดล้อมภายในภายนอก ของโครงการ	๓๕
๙	ปุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อประกอบคำของบประมาณ	๓๕
๑๐	การเลือกปุ่มทำการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม	๓๖
๑๑	รายงานความคิดเห็นเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ	๓๘
๑๒	สรุปโครงการทั้งหมดภายหลังการแสดงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ	๓๙
๑๓	หน้าจอสำหรับเลือกบันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา	๔๐
๑๔	หน้าจอเพื่อเลือกบันทึกความคืบหน้าในการพิจารณาโครงการหลังสิ้นสุดการประชุมของรัฐสภา	๔๑
๑๕	หน้าจอค้นหาโครงการรายหน่วยงานที่ไม่อยู่ในข่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล	๔๒
	ภาคผนวกรูปที่ ๑ กรอบความสัมพันธ์ของตัวแปรในการปรับปรุงชุดคำถาม	๖๔

ส่วนที่ ๑

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลประกอบคำของบประมาณ
ตามลักษณะของแผนงาน/โครงการสำคัญ
ตามนโยบายของรัฐบาล

๑. บทนำ

๑.๑ ที่มาและความสำคัญ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ เห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาทบทวน ปรับปรุงหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมยิ่งขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้ในการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕ ต่อมาสำนักงานงบประมาณได้ขอเลื่อนการนำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ในการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานงบประมาณได้ให้มีการประชุมร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เพื่อพิจารณาทบทวน ปรับปรุงหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวได้ให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบาย และได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้รับทราบฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ จะเป็นปีแรกที่ทุกส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นต้องทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ โดยในการดำเนินการปีแรกนี้ สำนักงานงบประมาณได้กำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลเฉพาะแผนงาน/โครงการลงทุนที่ใช้งบประมาณสูงสุด ๑ โครงการก่อน และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ขยายผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงฯเพิ่มขึ้นไปยังจังหวัดและกลุ่มจังหวัดด้วย ทั้งนี้ได้กำหนดให้ผู้จัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งได้แก่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัดดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลเฉพาะแผนงาน/โครงการที่ใช้งบประมาณสูงสุด ๓ ลำดับแรก ซึ่งอาจเป็นโครงการประจำหรือโครงการลงทุนก็ได้

คู่มือฉบับนี้เป็นฉบับที่สองที่สำนักงานงบประมาณได้มอบหมายให้ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เป็นผู้ปรับปรุงชุดคำถามและหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่เดิมการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการซึ่งใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕ ให้มีความกระชับและสะดวกแก่การดำเนินงานมากขึ้น เพื่อจะได้สามารถใช้ในการดำเนินการสำหรับการจัดทำค่าของงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และปีต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของคู่มือ

(๑) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นกรองแผนงาน/โครงการในกระบวนการจัดทำงบประมาณใช้เป็นคู่มือในการประเมินค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด และจังหวัด

(๒) เพื่อให้ผู้ประเมินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ และความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งในภาพรวมทั้งหมดและในประเด็นคำถามรายชื่อที่มีการปรับปรุงใหม่ตามผลการศึกษาของที่ปรึกษา

(๓) เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการคำนวณและให้คะแนนของโปรแกรมซอฟต์แวร์ที่พัฒนาใหม่เพื่อประมวลผลความเสี่ยงรายแผนงาน/โครงการ

(๔) เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ในการจัดระดับความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการที่ผ่านการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

(๕) เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำงบประมาณ

๒. กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลแผนงาน/โครงการที่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

แผนงาน/โครงการที่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแผนงาน/โครงการที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒^๑ ดังนี้

- ก. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบรรลุผลตามเป้าหมายกระทรวง ส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวง กลุ่มจังหวัด หรือจังหวัด และ
- ข. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สิ่งแวดล้อมหรือการให้บริการขั้นพื้นฐานของประชาชน และ
- ค. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่ใช้งบประมาณสูงของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด จังหวัด
- ง. เป็นแผนงาน/โครงการอื่นที่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจหรือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ตรวจราชการกระทรวง หรือสำนักงานงบประมาณเห็นควรให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

^๑ รายละเอียดของมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องปรากฏในภาคผนวก ๑

แผนงาน/โครงการที่ใช้งบประมาณสูงของส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ จังหวัด และกลุ่มจังหวัด จะ
เป็นไปตามนโยบายของสำนักงบประมาณ ซึ่งจะมีหนังสือเวียนแจ้งให้ทราบในแต่ละปีงบประมาณแผ่นดิน

แผนงาน/โครงการที่ไม่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลตามหนังสือเวียน
ที่แจ้งให้ทราบในแต่ละปีงบประมาณแผ่นดิน หากเป็นแผนงาน/โครงการที่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ หรือผู้ตรวจ
ราชการสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ตรวจราชการกระทรวง หรือสำนักงบประมาณเห็นควรให้มีการวิเคราะห์ความ
เสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล หน่วยงานที่มีแผนงาน/โครงการลักษณะดังกล่าวก็ต้องดำเนินการวิเคราะห์ความ
เสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลด้วย ทั้งนี้ต้องมีหนังสือสั่งการจากหน่วยงานที่ต้องการให้ดำเนินการ

๓. ขั้นตอนการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด จังหวัด

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาคำขอ
งบประมาณของเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณนั้น หน่วยงานผู้เสนอคำขอของงบประมาณจะต้องดำเนินการตาม
ขั้นตอนการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลรายแผนงาน/โครงการ ด้วยการบันทึกข้อมูลผ่านโปรแกรมที่
กำหนด เพื่อให้โปรแกรมบันทึก ประมวลผล และสามารถออกรายงานรายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก
ธรรมาภิบาล และนำเสนอเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคำขอของงบประมาณของเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณ

ขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล
หน่วยงานผู้เสนอคำขอของงบประมาณต้องผ่านกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ คัดเลือกแผนงาน/โครงการที่สนองตอบนโยบายหลักตามแผนการบริหารราชการ
แผ่นดิน

ส่วนที่ ๒ คัดเลือกแผนงาน/โครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด
และจังหวัดที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลประกอบคำขอของงบประมาณประจำปี

ส่วนที่ ๓ บันทึกข้อมูลในโปรแกรมที่สำนักงบประมาณกำหนดเพื่อออกรายงานผลการวิเคราะห์
ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการในแต่ละขั้นตอนของการวางแผนและบริหารโครงการ

ส่วนที่ ๔ บันทึกข้อมูลในโปรแกรมที่สำนักงบประมาณกำหนดเพื่อออกรายงานประเมินความ
เสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ขั้นตอนที่ ๑

คัดเลือกแผนงาน/โครงการที่สนองตอบนโยบายหลักตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นการ
พิจารณาภายในหน่วยงานผู้จัดทำคำขอของงบประมาณว่าแผนงาน/โครงการตามคำขอของงบประมาณแผ่นดินประจำปี
เป็นแผนงาน/โครงการที่สนองตอบนโยบายหลักของแผนการบริหารราชการแผ่นดินตามมติคณะรัฐมนตรีใน
ขณะนั้น ๆ

แผนงาน/โครงการที่สนองตอบนโยบายหลักตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินข้อใดข้อหนึ่งถือว่าผ่านการคัดเลือกและเป็นแผนงาน/โครงการที่ต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมชาติในขั้นตอนต่อไป

ในกรณีของหน่วยงานอื่นบางหน่วยงานที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินโดยตรง จะระบุว่าไม่เกี่ยวข้องในส่วนนี้

ขั้นตอนที่ ๒

คัดเลือกแผนงาน/โครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด และจังหวัดที่เข้าข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมชาติประกอบค่าของงบประมาณประจำปี หน่วยงานผู้นำเสนอค่าของงบประมาณจะใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกแผนงาน/โครงการ ๓ ข้อ ดังนี้

๑) เป็นแผนงาน/โครงการใหม่ ที่เพิ่งเริ่มต้นในปีงบประมาณนั้นๆ หรือ เป็นแผนงาน/โครงการใหม่ที่ต้องการขยายผลต่อจากโครงการที่ทำเสร็จไปแล้ว

๒) เป็นแผนงาน/โครงการที่มีลักษณะจัดเป็นรายจ่ายลงทุน หรือลักษณะอื่นตามที่สำนักงานงบประมาณเห็นควรให้วิเคราะห์

๓) เป็นแผนงาน/โครงการที่มติคณะรัฐมนตรีล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ได้กำหนดให้เป็นแผนงาน/โครงการที่มีความสำคัญทางนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

- ก. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบรรลุผลตามเป้าหมายกระทรวง ส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวง กลุ่มจังหวัด หรือจังหวัด และ
- ข. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สิ่งแวดล้อม หรือการให้บริการขั้นพื้นฐานของประชาชน และ
- ค. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่ใช้งบประมาณสูงของส่วนราชการ /รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด จังหวัด
- ง. เป็นแผนงาน/โครงการอื่นที่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจหรือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ตรวจราชการกระทรวง หรือสำนักงานงบประมาณเห็นควรให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมชาติ

จากข้อกำหนดข้างต้น สรุปได้ดังนี้

แผนงาน/โครงการที่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

แผนงาน/โครงการที่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลตามข้อกำหนดข้างต้นหมายถึงแผนงาน/โครงการใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นในปีงบประมาณนั้นๆ ทั้งนี้รวมแผนงาน/โครงการใหม่ที่ยังดำเนินการต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา หรือเป็นโครงการที่ต้องการจะขยายผลต่อจากโครงการที่ทำเสร็จไปแล้ว

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักงานประมาณได้กำหนดให้แผนงาน/โครงการที่มีลักษณะจัดเป็นรายจ่ายลงทุน เท่านั้นที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ในปีต่อไป สำนักงานประมาณอาจกำหนดให้แผนงาน/โครงการลักษณะอื่น เช่น แผนงาน/โครงการที่มีลักษณะจัดเป็นรายจ่ายประจำ ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลตามที่เห็นควรให้วิเคราะห์

สำหรับแผนงาน/โครงการที่มีความสำคัญทางนโยบายของรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรีล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ นั้น สำนักงานประมาณจะมีประกาศเป็นรายปีว่าแผนงาน/โครงการ ที่ใช้งบประมาณสูงของส่วนราชการ /รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด และจังหวัดนั้น มีขอบเขตอย่างไร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักงานประมาณได้กำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลเฉพาะแผนงาน/โครงการลงทุนที่ใช้งบประมาณสูงสุด ๓ โครงการ

แผนงาน/โครงการที่ไม่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลตามข้อกำหนดข้างต้น หากเป็นแผนงาน/โครงการที่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจหรือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ตรวจราชการกระทรวง หรือสำนักงานประมาณเห็นควรให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล หน่วยงานที่มีแผนงาน/โครงการลักษณะดังกล่าวก็ต้องดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลด้วย ทั้งนี้ต้องมีหนังสือสั่งการจากหน่วยงานที่ต้องการให้ดำเนินการ

แผนงาน/โครงการที่ไม่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

- ๑) แผนงาน/โครงการที่ไม่ใช่โครงการใหม่
- ๒) แผนงาน/โครงการที่เป็นการของบผูกพัน หรือแผนงาน/โครงการที่ของบประมาณไปชำระหนี้สิน
- ๓) แผนงาน/โครงการที่ไม่อยู่ในข่ายว่าต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลตามประกาศของสำนักงานประมาณในแต่ละปี

แผนงาน/โครงการที่ไม่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในขั้นตอนที่ ๒ นี้ การพิจารณางบประมาณประจำปีจะเป็นไปตามกระบวนการปกติ ส่วนแผนงาน/โครงการที่ผ่านการคัดกรองในส่วนที่ ๒ นี้จะต้องดำเนินการในส่วนที่ ๓ ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๓

ในขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ ซึ่งได้ระบุให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลไว้ ๒ ลักษณะคือ ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ และความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล โดยหน่วยงานผู้จัดทำคำของบประมาณประจำปีจะบันทึกข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในโปรแกรมตามชุดคำถามที่สำนักงานงบประมาณกำหนดขึ้น

ในส่วนนี้จึงเป็นการประเมินว่าแผนงาน/โครงการที่ผ่านการคัดเลือกจากขั้นตอนที่ ๒ ได้มีการวางแผนและบริหารโครงการในขั้นตอนต่างๆ ตามหลักธรรมาภิบาลมากน้อยเพียงใด โดยมีแนวคิดว่าการละเว้นไม่วางแผนและบริหารโครงการตามหลักธรรมาภิบาลอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ซึ่งถือเป็นความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ของแผนงาน/โครงการ อาจส่งผลกระทบทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ต่อแผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายรัฐบาล ต่อยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ต่อยุทธศาสตร์ระดับกระทรวงหรือระดับกรมหรือเทียบเท่า ตลอดจนแผนงาน/โครงการไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลตามที่มติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ใช้นั้น เป็นการวิเคราะห์แผนงาน/โครงการในช่วงเวลาพิจารณาจัดทำคำของบประมาณแผ่นดิน ซึ่งยังไม่ได้อนุมัติงบประมาณ จึงแตกต่างจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี เพราะเป็นการวิเคราะห์แผนงาน/โครงการในช่วงเวลาที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและเริ่มมีการดำเนินงานแผนงาน/โครงการแล้ว

ทั้งนี้ ตัวแบบที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงานโครงการ^๒ มี ๓ ตัวแปรหลักที่ใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ได้คำตอบมาวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลไปพร้อมๆ กัน ตัวแปรดังกล่าวได้แก่

๑. การวางแผนดำเนินงานของแผนงาน/โครงการ
๒. ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์
๓. ความเสี่ยงเชิงธรรมาภิบาล

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล หน่วยงานผู้เสนอคำของบประมาณจะต้องตอบคำถามรวม ๕ ชุด ประกอบด้วย ชุด ก ถึง จ

เป้าหมายของข้อคำถามก็เพื่อตอบโจทยว่า ผู้จัดทำคำของบประมาณแผ่นดินได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการวางแผนบริหารความเสี่ยงของการดำเนินงานแผนงาน/โครงการหรือไม่ เพื่อให้ได้คำตอบที่เพียงพอแก่การวิเคราะห์ ชุดคำถามนี้ประกอบด้วยคำถาม ๕ ชุดคือคำถามชุด ก, ข, ค, ง, และ จ ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการวางแผนและบริหารแผนงาน/โครงการของสำนักงานงบประมาณ ดังนี้

^๒ รายละเอียดของตัวแปรที่ใช้เป็นตัวแบบดังกล่าวปรากฏในภาคผนวก ๓

ตารางที่ ๑ ชุดคำถามตามขั้นตอนการวางแผนและบริหารแผนงาน/โครงการ

ชุดคำถาม	ขั้นตอนการริเริ่มโครงการ
คำถามชุด ก	๑. ริเริ่มโครงการใหม่และการวิเคราะห์เบื้องต้น
คำถามชุด ข	๒. วิเคราะห์และวางแผนรายละเอียดโครงการ
คำถามชุด ค	๓. วิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณ
คำถามชุด ง	๔. ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ
คำถามชุด จ	๕. ทบทวน/ตรวจสอบ/ประเมินผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา

ในแต่ละชุดคำถามจะประกอบด้วยข้อคำถามหลักจำนวน ๑๖ ข้อที่มีลักษณะเป็นปรนัย และมีข้อคำถามย่อยที่มีลักษณะเป็นอัตนัยอีกจำนวน ๓๑ ข้อย่อย^๓ ทุกลักษณะโครงการต้องตอบคำถามหลักทั้ง ๑๖ ข้อ ในส่วนของชุดคำถามย่อย ลักษณะโครงการที่ต่างกัน จะตอบจำนวนข้อย่อยไม่เท่ากัน ซึ่งจะทำให้ให้นักการให้คะแนนในแต่ละข้อย่อยแตกต่างกัน

องค์ประกอบของชุดคำถาม

คำถามแต่ละข้อจะประกอบด้วย ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ คำถามหลัก

ในส่วนนี้ให้ระบุว่าแผนงาน/โครงการได้มีการดำเนินการที่สะท้อนถึงบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลัก ธรรมชาติ และบริหารความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ตามประเด็นคำถามหรือไม่

ในส่วนนี้มีคำตอบให้เลือก ๒ คำตอบคือ

คำตอบแรก มีการดำเนินการ

คำตอบที่สอง ไม่มีการดำเนินการ

กรณีที่ตอบว่า “มีการดำเนินการ” จะถือว่าผ่านเกณฑ์ความเสี่ยงธรรมชาติและความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ในข้อนี้ ๆ และโปรแกรมจะบันทึกและให้คะแนน ยกเว้นเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณของสำนักงบประมาณจะพิจารณาว่า คำอธิบายหรือชี้แจงวิธีการดำเนินการนั้นๆ ไม่สมเหตุผลเพียงพอที่จะผ่านเกณฑ์ความเสี่ยงตามหลักธรรมชาติ สามารถให้ความเห็นเพิ่มเติมได้ในประเด็นนี้ ๆ

กรณีที่ตอบว่า “ไม่มีการดำเนินการ” ให้ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ความเสี่ยงตามหลักธรรมชาติและความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ในข้อนี้ ๆ และโปรแกรมจะไม่บันทึกคะแนนให้หรือมีคะแนนเท่ากับ ๐ ยกเว้น

^๓ รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ๔

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานงบประมาณจะได้พิจารณาคำอธิบายประกอบแล้วเห็นว่าควรผ่านเกณฑ์ โดย ชุดคำถามนี้จะช่วยให้หน่วยงานผู้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลสามารถดำเนินการได้ง่ายขึ้น

ส่วนที่ ๒ คำถามย่อย

ในส่วนของคำถามย่อย จำนวน ๓๑ ข้อ นั้น เป็นคำถามที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อยืนยันว่าได้มีการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลในคำถามหลักจริง รวมกันแล้วเป็นจำนวนคำถามที่ต้องตอบในชุดนี้จำนวน ๔๘ ข้อ^๔

ตารางที่ ๒ จำนวนข้อคำถามหลักและคำถามย่อย

ชุดคำถาม	จำนวนข้อคำถามใหม่	
	จำนวนข้อหลัก	จำนวนข้อย่อย
คำถามชุด ก	๒	๘
คำถามชุด ข	๖	๑๒
คำถามชุด ค	๑	๒
คำถามชุด ง	๖	๗
คำถามชุด จ	๑	๒
รวม	๑๖	๓๑

ลักษณะโครงการที่ต่างกันของหน่วยงานที่เสนอคำของบประมาณ จะต้องตอบคำถามย่อยในจำนวนที่ไม่เท่ากัน จำนวนคำถามย่อยที่กำหนดในแต่ละชุดคำถามจะแตกต่างกันในแต่ละประเภทโครงการ โดยตัดประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับโครงการบางประเภทออกไป ทำให้คะแนนรวมของแต่ละประเภทโครงการแตกต่างกันตามไปด้วย ดังนี้

^๔ รายละเอียดของคำถามแต่ละข้อปรากฏในภาคผนวก ๕

ตารางที่ ๓ จำนวนคำถามย่อยจำแนกตามลักษณะโครงการ

	ลักษณะโครงการ	ชุด ก	ชุด ข	ชุด ค	ชุด ง	ชุด จ	รวม
ประเภทที่ ๑	โครงการด้านการบริหารทั่วไป	๘	๓	๒	๗	๐	๒๐
ประเภทที่ ๒	โครงการด้านการบริการชุมชนและสังคม	๘	๙	๒	๗	๒	๒๘
ประเภทที่ ๓	โครงการด้านเศรษฐกิจ	๘	๑๒	๒	๗	๒	๓๑
ประเภทที่ ๔	โครงการด้านอื่น ที่ไม่อยู่ในประเภท ๑-๓	๘	๑๒	๒	๗	๒	๓๑

จากตารางข้างต้น จะเห็นว่าจำนวนคำถามย่อยของโครงการประเภทโครงการด้านเศรษฐกิจและโครงการด้านอื่นมีจำนวนข้อย่อยมากที่สุด จำนวน ๓๑ ข้อย่อย รองลงมาคือ โครงการด้านการบริการชุมชนและสังคมจำนวน ๒๘ ข้อ ส่วนโครงการด้านการบริหารทั่วไปมีจำนวนคำถามย่อย ๒๐ ข้อ

ขั้นตอนที่ ๔

บันทึกข้อมูลในโปรแกรมที่สำนักงานประมาณกำหนดเพื่อออกรายงานประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ทั้งนี้การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในกระบวนการวางแผนและบริหารโครงการในขั้นตอนที่ ๓ ยังไม่ได้พิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้แผนงาน/โครงการที่ผ่านการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลแล้วไม่บรรลุตามเป้าประสงค์ ดังนั้นทางสำนักงานประมาณจึงกำหนดเพิ่มเติมจากมติคณะรัฐมนตรีให้แผนงาน/โครงการที่ผ่านการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในส่วนที่ ๓ จะต้องผ่านการประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และความเสี่ยงประเภทอื่นๆ ๖ ประการในการจัดทำคำของบประมาณ ซึ่งได้แก่

- ๑) ความเสี่ยงด้านการเมืองและสังคม
- ๒) ความเสี่ยงด้านการเงินและเศรษฐกิจ
- ๓) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย
- ๔) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี
- ๕) ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ
- ๖) ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม/ธรรมชาติ

ในการประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในภายนอกทั้ง ๖ มิติข้างต้น จำเป็นต้องกำหนดปัจจัยเสี่ยงเพื่อเป็นกรอบในการประเมินระดับความเสี่ยง และหาแนวทางในการบริหารความเสี่ยง

คำตอบที่ได้ในแบบสอบถามแต่ละประเภทของความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก จะถูกนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยพิจารณาจาก ๓ มิติ คือ (๑) โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (๒) ผลกระทบของ ความเสี่ยง และ (๓) ความสามารถในการบริหารจัดการความเสี่ยง

แผนงาน/โครงการที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ต้องเป็นแผนงาน/โครงการที่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกได้อย่าง พอเพียงเพื่อให้แผนงาน/โครงการมีการวางแผนงานในการดำเนินงานจนทำให้ประสบความสำเร็จและเกิด สัมฤทธิ์ผล

แผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงในระดับที่ยอมรับไม่ได้และไม่สามารถบริหารจัดการได้จะไม่ได้ คະแนน ซึ่งเจ้าหน้าที่พิจารณาจัดทำงบประมาณสามารถกำหนดเงื่อนไขให้ผู้นำเสนอแผนงาน/โครงการนำไป ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม เพื่อให้แผนงาน/โครงการนั้นมีการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนิน โครงการที่มาจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโครงการ

๔. รายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลที่ใช้ประกอบการพิจารณาคำขอ งบประมาณของเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณ

หลังจากหน่วยงานผู้เสนอแผนงาน/โครงการในคำของบประมาณได้วิเคราะห์ความเสี่ยงตาม หลักธรรมาภิบาลและบันทึกข้อมูลในโปรแกรมที่สำนักงบประมาณกำหนดไว้ครบถ้วนจนถึงขั้นตอนที่ ๔ แล้ว โปรแกรมจะทำการประมวลผลและออกรายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

ผลลัพธ์ของแต่ละแผนงาน/โครงการมีลักษณะเป็นรายงานในภาพรวม ๒ ส่วน คือ

- เกณฑ์ความเสี่ยงด้านการวิเคราะห์ตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
- เกณฑ์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ที่แยกการประเมินผลออกจากกัน

ซึ่งไม่ปรากฏรายละเอียดของคะแนนรายชื่อ

เมื่อหน่วยงานผู้จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีได้บันทึกผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตาม หลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการแล้ว เจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณสามารถเรียกดูผลการวิเคราะห์ได้จาก โปรแกรม

---

^๕ รายละเอียดเกณฑ์การพิจารณาระดับความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการปรากฏในภาคผนวก ๖

๕. บทบาทของเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณ

ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาคำของบประมาณจะต้องศึกษาและใช้แนวทางปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา รวมทั้งหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการสำคัญตามนโยบายรัฐบาล ที่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งหน่วยงานผู้พิจารณาแผนงาน/โครงการที่ขอคำของบประมาณสามารถดาวน์โหลดคู่มือฉบับนี้ได้ที่เว็บไซต์สำนักงบประมาณ www.bb.go.th

เนื่องจากสำนักงบประมาณต้องพิจารณาข้อมูลผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการของหน่วยงานผู้จัดทำคำของบประมาณ เพื่อใช้ประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ฯ กฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง สำนักงบประมาณได้จัดโปรแกรมให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น จังหวัด และกลุ่มจังหวัดใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล และส่งผลการวิเคราะห์ให้แก่เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณเพื่อใช้พิจารณาประกอบการของบประมาณแผ่นดิน

บทบาทของเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณที่สำคัญหลังจากได้รับข้อมูลผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ ประกอบด้วย

๕.๑ ตรวจสอบรายชื่อแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณสามารถเลือกเข้าไปใช้งานโปรแกรมเพื่อตรวจสอบรายชื่อแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลังจากลงทะเบียนเพื่อใช้งานในโปรแกรมตามที่สำนักงบประมาณกำหนดขึ้น เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณของสำนักงบประมาณสามารถใช้ข้อมูลที่ปรากฏตามหน้าจอประกอบการพิจารณารายงานในส่วนของรายละเอียดได้รายชื่อ รวมทั้งคำอธิบายและคำชี้แจงรายชื่อ และชื่อเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้

๕.๒ การพิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม

หลังจากพิจารณาแล้วข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานที่จัดทำคำของบประมาณรายแผนงาน/โครงการแล้ว เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณสามารถให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ โดยที่หน้าจอจะมีตัวเลือก ๒ ตัวเลือก คือ (ก) ให้ความเห็นเพิ่มเติม หรือ (ข) เลือกที่จะไม่ให้ความเห็นเพิ่มเติม

การให้ข้อคิดเห็นในส่วนนี้ เจ้าหน้าที่ของสำนักงบประมาณควรให้ข้อคิดเห็นในประเด็นที่นำผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ เช่น “ถึงแม้ว่าจะเป็นโครงการที่ให้ผลตอบแทนเป็นตัวเงินสูง แต่เป็นโครงการที่มีความเสี่ยงเชิงธรรมาภิบาลสูง เนื่องจากในขั้นตอนการริเริ่มโครงการ และในขั้นตอนการวางแผนรายละเอียดโครงการ หน่วยงานผู้จัดทำคำขอได้ใช้หลักธรรมาภิบาลข้อ “หลักการมีส่วนร่วม” ค่อนข้างน้อย ซึ่ง

อาจเกิดประเด็นข้อโต้แย้งเรื่องการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในพื้นที่ จัดเป็นความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ด้าน Key Risk Area และ Negotiation Risk ในระดับสูง” รายละเอียดของการใช้หลักธรรมาภิบาลในแต่ละโครงการ สามารถเรียกดูได้จากโปรแกรม

เมื่อดำเนินการในส่วนนี้ครบถ้วนแล้ว โปรแกรมจะทำการบันทึกข้อมูลเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณที่รับทราบรายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

สิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานตามคู่มือนี้ก็คือ เจ้าหน้าที่ของสำนักงบประมาณ ผู้พิจารณาคำขอของงบประมาณของแผนงาน/โครงการ จะต้องเข้าไปในโปรแกรมเพื่อเลือกที่จะให้ความเห็นเพิ่มเติมหรือไม่ก่อน โปรแกรมจึงจะปิดโครงการการพิจารณาจัดทำงบประมาณแผนงาน/โครงการตามหลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลได้ มิฉะนั้นโปรแกรมซอฟต์แวร์ที่บันทึกผลแผนงาน/โครงการนั้น ๆ จะยังคงค้างในระบบแม้ว่าจะปิดงบประมาณไปแล้วก็ตาม และสำนักประเมินผลจะไม่สามารถออกรายงานผลเพื่อนำไปใช้ในการประเมินผลต่อไปได้

ประเด็นหลักที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงบประมาณจะต้องดำเนินการ ได้แก่

๑) การทำความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแต่ละโครงการที่จัดทำคำขอของงบประมาณ ซึ่งได้ระบุว่าโครงการนั้น ๆ อยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ

๒) การให้ความเห็นที่จะผลักดันและทำเป็นเงื่อนไขประกอบการจัดทำงบประมาณให้ผู้ของบประมาณเชื่อว่า มีโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ หากมีผลการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่ำ และจะถูกตัดทอนหรือไม่พิจารณาอนุมัติงบประมาณ หากโครงการที่มีความสำคัญในระดับสูงต่อรัฐบาลนั้น ๆ มีความเสี่ยงสูงในด้านความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล เพราะหากการพิจารณาจัดทำงบประมาณไม่มีส่วนที่นำเอาผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลไปเชื่อมโยงด้วย ก็จะไม่เกิดแรงจูงใจให้ผู้ของบประมาณมีการพัฒนาด้านการบริหารความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของโครงการ

๓) การส่งต่อประเด็นเพื่อเป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการนั้นๆ แล้วประเมินว่า ผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล มีส่วนทำให้โครงการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดมากขึ้น หรือไม่ ในกรณีที่มิได้มีปัจจัยอื่นใดที่นอกเหนือการคาดหมายมา มีผลกระทบในทางลบเพิ่มเติมต่อการดำเนินโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนสมรรถนะในการพิจารณาโครงการในลักษณะเดียวกัน ในปีงบประมาณต่อไป ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ต้องอาศัยการบูรณาการระหว่างสำนัก/ศูนย์/สถาบัน ภายในสำนักงบประมาณเอง และการบูรณาการกับส่วนราชการ ตลอดจนผลการตรวจสอบราชการประกอบการประเมินผลดังกล่าว

๔) การเพิ่มระดับความเข้มข้นหรือการพิจารณาเชิงคุณภาพมากขึ้นตามลำดับ สามารถจะดำเนินการได้ ในปีงบประมาณถัดๆ ไป เนื่องจากส่วนราชการควรจะมีการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ในส่วนที่

เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้นตามลำดับ หลังจากเกิดความเข้าใจและมีเวลาในการปรับตัวแล้ว และสามารถแก้ไขจุดบกพร่องและจุดอ่อนด้านการบริหารความเสี่ยงของโครงการได้ดีขึ้นเป็นลำดับ

ข้อควรระวังในการพิจารณาผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลที่วิเคราะห์ความเสี่ยงโดยผู้เสนอของบประมาณที่มีความสำคัญ คือ การดำเนินโครงการแต่ละโครงการจะมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน จึงทำให้โครงการต่างๆ มีความคล้ายคลึงกันในส่วนเท่านั้น แต่ไม่ได้เหมือนกันทุกด้านและทุกองค์ประกอบของโครงการ การพิจารณาผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล เจ้าหน้าที่ของสำนักงบประมาณควรใช้ความรอบคอบและระมัดระวังอย่างมากในประเด็นต่อไปนี้

๑) ความแตกต่างกันในบางองค์ประกอบของโครงการ ทำให้แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของแต่ละโครงการแตกต่างกันออกไป การพิจารณาคำอธิบายหรือคำชี้แจงของแต่ละโครงการจึงอาจช่วยในการให้ความเห็นเพื่อส่งเสริมและบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลได้ดีขึ้น

๒) ความครบถ้วนของข้อมูลและเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับโครงการแต่ละโครงการอาจแตกต่างกัน ขึ้นกับข้อจำกัดของเวลา ความเร่งด่วนของโครงการเพื่อตอบสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐ ในกรณีที่ข้อมูลจากการประเมินของส่วนราชการไม่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ของสำนักงบประมาณควรให้ความสำคัญกับการตั้งเงื่อนไขเพิ่มเติมให้เกิดความชัดเจนขึ้น เพื่อให้เห็นว่าการจัดทำงบประมาณได้ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเพียงพอ โดยเงื่อนไขเหล่านี้เป็นสิ่งที่ส่วนราชการ และผู้ที่รับผิดชอบโครงการจะต้องพิจารณานำไปเพิ่มเติมให้ครบถ้วน หากไม่ดำเนินการตามความเห็นของสำนักงบประมาณจะต้องมีเหตุผลและคำชี้แจงต่อผู้ตรวจราชการ และ/หรือสำนักตรวจสอบภายในอย่างสมเหตุสมผล

๓) กรณีของโครงการบูรณาการที่มุ่งสู่การตอบสนองเป้าหมาย ผลผลิต หรือผลลัพธ์เดียวกัน โปรแกรมของแบบสอบถามได้วางระบบการเตือน (Warning System) ได้ตั้งแต่แรกแล้ว ด้วยการระบุว่าโครงการนั้นๆ อยู่ในข่ายของโครงการบูรณาการตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงบประมาณกำหนด หรือตามผลการพิจารณาของส่วนราชการเอง

๔) การพิจารณารายละเอียดของคำอธิบายในแต่ละข้อของแบบสอบถามจะต้องใช้ความระมัดระวัง เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีกิจกรรมในเชิงบูรณาการ ไม่ใช่แต่เพียงหลักเกณฑ์ธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมเท่านั้น หากแต่ยังรวมถึงหลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ หลักการสนองตอบรับ และหลักความคุ้มค่าด้วย

ส่วนที่ ๒

คู่มือการใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล
ประกอบการพิจารณาคำของบประมาณประจำปีงบประมาณ

๑. คำนำ

สำนักงานประมาณได้จัดทำโปรแกรมซอฟต์แวร์เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้วิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ โปรแกรมซอฟต์แวร์นี้ได้ Up-Load ไว้บนเว็บไซต์ www.bb.go.th โดยโปรแกรมนี้อัปโหลดข้อมูลทั้งหมดที่หน่วยงานผู้เสนอคำขอของบประมาณและเจ้าหน้าที่สำนักงานประมาณส่งให้บันทึก ข้อมูลที่ป้อนเข้าโปรแกรมจะได้รับการประมวลผล และจัดทำเป็นรูปแบบรายงานให้โดยอัตโนมัติ นอกจากนั้น โปรแกรมยังจัดเก็บข้อมูลที่มีการบันทึกไว้ในฐานข้อมูลของสำนักงานประมาณ เพื่อประโยชน์ในการประเมินความเสี่ยง เปรียบเทียบผลการพัฒนาด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลระหว่างปีงบประมาณ หรือระหว่างหน่วยงานผู้เสนอคำขอของบประมาณ และเพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการตรวจสอบ และการประเมินผลการบริหารงบประมาณในภายหลัง

๒. การเข้าสู่โปรแกรม

การเข้าสู่โปรแกรมการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณให้ดำเนินการดังนี้

๑. เปิดโปรแกรม Internet Explorer เวอร์ชัน ๘ ขึ้นไป จากนั้นพิมพ์ URL: www.bb.go.th เมื่อเข้าสู่เว็บไซต์ของสำนักงานประมาณได้แล้ว ให้เลือก banner “การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล” ซึ่งได้จัดเก็บไว้ในเซิร์ฟเวอร์ของสำนักงานประมาณ

๒. โปรแกรมจะแสดงหน้าจอ เข้าสู่ระบบวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

โปรแกรมที่จัดทำขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่จัดทำคำขอของบประมาณ ประกอบด้วยส่วนย่อย ๓ ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ ๑ การขอใช้และกำหนดสิทธิการใช้งาน
- ส่วนที่ ๒ การตรวจสอบผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลและการให้ความเห็นเพิ่มเติม
- ส่วนที่ ๓ การบันทึกผลจากรัฐสภา

ส่วนที่ ๑ การขอใช้และกำหนดสิทธิการใช้งาน

การเข้าใช้งานในโปรแกรม จะต้องผ่านขั้นตอนของการลงทะเบียนผู้ใช้งานก่อน โดยเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณจะต้องกรอกข้อมูลบนโปรแกรมเพื่อลงทะเบียนเข้าใช้งาน ดังนี้

๑) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้งาน

๒) กระทรวงและหน่วยงานในสังกัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ใช้ระบบ ซึ่งอาจเป็นกระทรวง หน่วยงาน อื่นกลุ่มจังหวัด จังหวัด

สำนักประเมินผล

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของแผนงาน/โครงการ

หน้าแรก

ติดต่อเรา

ลงทะเบียนผู้ใช้งาน(สำนักงบประมาณ)

เลขที่บัตรประชาชน

ชื่อ(ภาษาไทย)

นามสกุล(ภาษาไทย)

ชื่อ(ภาษาอังกฤษ)

นามสกุล(ภาษาอังกฤษ)

ที่อยู่หน่วยงาน

หมายเลขโทรศัพท์กลาง

เบอร์มือถือ

หมายเลขโทรศัพท์ตรง

E-mail

สังกัด

กรุณาเลือก

สถานะผู้ใช้งาน

กรุณาเลือก

กระทรวงที่ดูแล

02000 / กระทรวงกลาโหม

หน่วยงานที่ดูแล

☐ เลือกหน่วยงานทั้งหมด

☐ 02001 / สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

☐ 02005 / กองทัพเรือ

☐ 02002 / กรมราชองครักษ์

☐ 02006 / กองทัพอากาศ

☐ 02003 / กองบัญชาการทหารสูงสุด

☐ 02009 / สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)

☐ 02004 / กองทัพบก

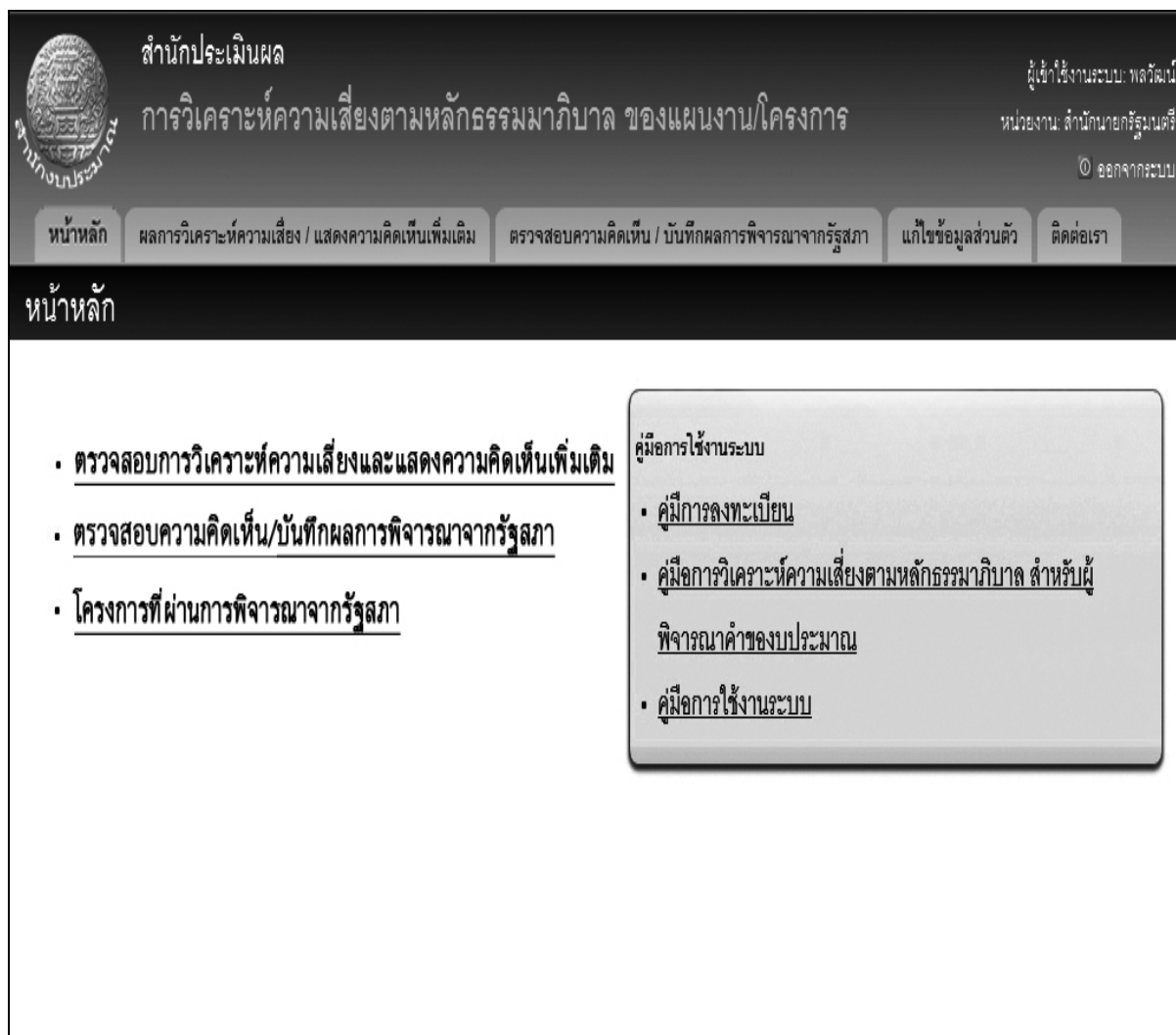
☐ 02008 / กองบัญชาการกองทัพไทย

ลงทะเบียน

รูปที่ ๑ หน้าลงทะเบียนสำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณ

ในการลงทะเบียน เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณในโปรแกรม จะต้องผ่านขั้นตอนการเห็นชอบจาก ผู้ดูแลระบบก่อน และจะเริ่มใช้งานโปรแกรมได้เมื่อได้รับทราบผลการตอบรับการลงทะเบียนทางอีเมลแล้ว หลังจากลงทะเบียนแล้ว การเข้าใช้งานในโปรแกรม สามารถเข้าตามหน้าจอผู้ใช้งานได้ตามชื่อผู้ใช้งานและ รหัสผ่านที่กำหนดไว้

ผู้ที่ผ่านการลงทะเบียนแล้ว เมื่อเข้าสู่ระบบจะพบหน้าหลักในจอคอมพิวเตอร์ ดังรูปที่ ๒ จาก หน้าจอนี้ ถ้าต้องการดูผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่หน่วยงานผู้จัดทำ คำของงบประมาณดำเนินการไว้หรือต้องการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ให้เลือกที่ช่อง “ตรวจสอบการวิเคราะห์ ความเสี่ยงและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม” ระบบจะเข้าสู่ส่วนที่ ๒ ต่อไป

รูปที่ ๒ หน้าหลักเมื่อเข้าสู่ระบบ

ส่วนที่ ๒ การตรวจสอบผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการ และการให้ความเห็นเพิ่มเติม

เมื่อผ่านการเข้าระบบงานมาแล้ว ภารกิจของเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณคือตรวจสอบข้อมูลและผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานที่เสนอคำของบประมาณในส่วนที่ตนรับผิดชอบ โดยทุกแผนงาน/โครงการที่ส่งผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลให้แก่สำนักงบประมาณอย่างเป็นทางการแล้ว จะปรากฏผลให้เห็นว่า โครงการนั้นมีเกณฑ์ความเสี่ยงระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ ในการดำเนินการส่วนนี้ จะดำเนินการใน ๒ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑

การตรวจสอบผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวม

เมื่อเลือกที่ช่อง “ตรวจสอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม” หน้าจอจะแสดงโครงการเฉพาะที่เป็นความรับผิดชอบของผู้ใช้งาน แต่ละโครงการที่แสดงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลบนหน้าจอจะปรากฏผลการวิเคราะห์ว่าเป็นโครงการที่อยู่ในเกณฑ์ความเสี่ยงสูงหรือปานกลางหรือต่ำ จากตัวอย่างจะเห็นว่า มีโครงการที่อยู่ในเกณฑ์ความเสี่ยงสูง ๑ โครงการและความเสี่ยงต่ำ ๒ โครงการ

จากหน้าจอนี้ เจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานจะสามารถเลือกโครงการที่ต้องการพิจารณารายละเอียดหรือให้ความเห็นเพิ่มเติมก่อนหลังเป็นรายโครงการได้ โดยใช้เมาส์เลือกที่ชื่อโครงการที่ต้องการดำเนินการ

สำนักประเมินผล

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของแผนงาน/โครงการ

ผู้ใช้งานระบบ: พลวัฒน์

หน่วยงาน: สำนักนายกรัฐมนตรี

ออกจากระบบ

หน้าหลัก

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง / แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ตรวจสอบความคิดเห็น / บันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา

แก้ไขข้อมูลส่วนตัว

ติดต่อเรา

เลือกรายชื่อโครงการเพื่อดูผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงฯ และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ค้นหาโครงการแยกตามหน่วยงาน

กรุณาเลือก

ชื่อโครงการ	ลักษณะโครงการ	งบประมาณ	วัน / เวลา	ผลการวิเคราะห์ ความเสี่ยงฯ
โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อ สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	บริหารทั่วไป	100,000,000	05/01/55 21.30 น.	ต่ำ
โครงการน้ำบาดาล 1	บริการชุมชนและสังคม	55,000,000	06/01/55 21.44 น.	สูง
โครงการน้ำบาดาล 2	บริการชุมชนและสังคม	117,000,000	06/01/55 23.09 น.	กลาง
โครงการน้ำบาดาล 3	บริการชุมชนและสังคม	24,960,000	05/01/55 10.30 น.	ต่ำ

รูปที่ ๓ การแสดงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการในภาพรวม

ขั้นตอนที่ ๒

การตรวจสอบผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลเป็นรายแผนงาน/โครงการ

เมื่อผู้ใช้งานเลือกชื่อโครงการที่ต้องการพิจารณาผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลแล้ว โปรแกรมจะแสดงหน้าจอผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงฯ เฉพาะโครงการที่เลือก ดังรูปที่ ๔

สำนักประเมินผล
การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของแผนงาน/โครงการ

ผู้ใช้งานระบบ: พลวัฒน์
หน่วยงาน: สำนักงานรัฐมนตรี
© ออกจากระบบ

หน้าหลักผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง / แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมตรวจสอบความคิดเห็นบันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภาแก้ไขข้อมูลส่วนตัวติดต่อเรา

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

ข้อมูลโครงการ

รหัสกระทรวง : 09000

ชื่อกระทรวง : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รหัสหน่วยงาน : 09007

ชื่อหน่วยงาน : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

รหัสโครงการ : 09007001

ชื่อโครงการ : โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อ
สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีงบประมาณ : 2556

งบประมาณ : 100,000,000 บาท

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ : ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง

ต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง

ต่ำ

รายงานที่ 1 รายงานการกลั่นกรองโครงการ

รายงานที่ 2 รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

รายงานที่ 3 รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

รายงานที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลและสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

รูปที่ ๔ การแสดงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลรายแผนงาน/โครงการ

จากรูปที่ ๔ ส่วนล่างของหน้าจอจะมีเมนูให้เลือกเข้าพิจารณารายละเอียด ๔ รายงาน คือ

- รายงานที่ ๑ รายงานการกลั่นกรองโครงการ
- รายงานที่ ๒ รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล
- รายงานที่ ๓ รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก
- รายงานที่ ๔ สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลและสภาพแวดล้อม

รายงานที่ ๑ รายงานการกลั่นกรองโครงการ

รายงานส่วนนี้จะแสดงให้เห็นว่า แผนงาน/โครงการที่กำลังพิจารณาเป็นแผนงาน/โครงการที่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลตามมติคณะรัฐมนตรีและตามนโยบายของสำนักงานงบประมาณหรือไม่ โครงการที่ผ่านกระบวนการกลั่นกรองแล้ว หน้าจะแสดงเกณฑ์การประเมินในกรอบสี่เหลี่ยมว่าเป็นโครงการที่อยู่ในเกณฑ์ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ดังแสดงในรูปที่ ๕

		รายงานการคัดกรองและคัดเลือกแผนงาน/โครงการ ตามเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล
รหัสกระทรวง : 09000	ชื่อกระทรวง : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
รหัสหน่วยงาน : 09007	ชื่อหน่วยงาน : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	
รหัสโครงการ : 09007001	ชื่อโครงการ : โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
ปีงบประมาณ : 2556	งบประมาณ : 100,000,000 บาท	
ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ : ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ พื้ฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
ลักษณะโครงการ : โครงการบริหารทั่วไป		
เลขหนังสืออ้างอิง พก.3465		วันที่นำเสนอ 11 มกราคม 2555
เกณฑ์การประเมิน : แผนงาน/โครงการ อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล		
1.	เป็นแผนงาน/โครงการใหม่ ที่เพิ่งเริ่มต้นในปีงบประมาณนั้นๆ หรือ เป็นแผนงาน/โครงการที่ใหม่ที่ต้องการขยายผลต่อจากโครงการที่สำเร็จไปแล้ว และ	☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่
2.	เป็นแผนงาน/โครงการที่มีลักษณะจัดเป็นรายจ่ายลงทุน	☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่
3.	เป็นแผนงาน/โครงการที่มติคณะรัฐมนตรีล่าสุดเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2552 ได้กำหนดให้เป็นแผนงาน/โครงการที่มีความสำคัญทางนโยบายของรัฐบาล ดังนี้ ก. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบรรลุตามเป้าหมายกระทรวง ส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวง กลุ่มจังหวัด หรือจังหวัด และ ข. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สิ่งแวดล้อม หรือการให้บริการขั้นพื้นฐานของประชาชนและ ค. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่ใช้งบประมาณสูงเมื่อเปรียบเทียบกับแผนงาน/โครงการอื่นของส่วนราชการ /รัฐวิสาหกิจหรือต่างส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ ภายใต้กระทรวงเดียวกัน หรือ	☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่
4.	เป็นแผนงาน/โครงการอื่นที่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจหรือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ตรวจราชการกระทรวง หรือสำนักงานงบประมาณเห็นควรให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล	☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่

รูปที่ ๕ รายงานที่แสดงว่าโครงการอยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

รายงานที่ ๒ รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

แผนงาน/โครงการที่อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล” ระบบจะแสดงหน้าจอให้ผู้เสนอคำขอของประมาณการออกข้อมูลพื้นฐานโครงการ ดังรูปที่ ๖.๑ และดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในชุดคำถาม ดังแสดงในรูปที่ ๖.๒

	
รายงานสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ตามแผนงาน/โครงการ	
รหัสกระทรวง : 09000	ชื่อกระทรวง : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รหัสหน่วยงาน : 09007	ชื่อหน่วยงาน : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
รหัสโครงการ : 09007001	ชื่อโครงการ : โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ปีงบประมาณ : 2556	งบประมาณ : 100,000,000 บาท
ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ : ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
ลักษณะโครงการ : โครงการบริหารทั่วไป	
เลขหนังสือคำสั่ง พก.3465	วันที่นำส่ง 11 มกราคม 2555
ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของแผนงานโครงการ อยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง	
ต่ำ	
ข้อมูลพื้นฐานโครงการ	
1. ความเป็นมาของโครงการ	
ความเป็นมาของโครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
2. ความสำคัญ/เร่งด่วนของโครงการ	
ความสำคัญ/เร่งด่วนของโครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	

รูปที่ ๖.๑ รายงานข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

คำถามชุด ก วิริ่โครงการใหม่และการวิเคราะห์เบื้องต้น

ประเด็นที่ 1 พิจารณาที่มาโครงการ กลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการและ/หรือแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย

ก-1
หรือไม่

ตอบ (X) ใช่ ( ) ไม่ใช่

ก-1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการคือ .....

คำอธิบาย การพัฒนาแหล่งน้ำ บาดาลเพื่อนำมาใช้ในการอุปโภค บริโภค และการเกษตรตามผล
การสำรวจและพื้นที่เป้าหมายของโครงการพระราชดำริ

ก-1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการคือ .....

ราษฎรในพื้นที่โครงการ 5 โครงการที่ผลการสำรวจตามโครงการพระราชดำริและการ

คำอธิบาย ประชุมหารือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาคมระบุว่าที่มีปัญหาด้าน
แหล่งน้ำ และมีความจำเป็นต้องเพิ่มแหล่งน้ำ เพื่อการยังชีพที่ไม่ได้รับการพัฒนาแหล่ง
น้ำ บาดาลตามโครงการจะประสบกับความเดือดร้อนได้..... (ระบุ)

ก-1.3 สรุปปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย .....

รูปที่ ๖.๒ รายงานการดำเนินงานในแต่ละข้อคำถาม

รายงานที่ ๓ รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

โปรแกรมส่วนนี้ เป็นโปรแกรมที่ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด วิเคราะห์ และประเมินเพื่อจัดระดับความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ๖ ด้าน ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงด้านการเมืองและสังคม
- ๒) ความเสี่ยงด้านการเงินและเศรษฐกิจ
- ๓) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย
- ๔) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี
- ๕) ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ
- ๖) ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม/ธรรมชาติ

ระบบงานจะเปิดให้ผู้จัดทำคำของบประมาณสามารถพิมพ์ผลลัพธ์ที่ผ่านการประมวลผลโดยระบบงาน เพื่อเก็บไว้เป็นเอกสารหลักฐานและเพื่อการตรวจสอบต่อไป ดังแสดงในรูปที่ ๗

รายงานสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในภายนอก

รหัสกระทรวง : 09000 ชื่อกระทรวง : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 รหัสหน่วยงาน : 09007 ชื่อหน่วยงาน : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
 รหัสโครงการ : 09007001 ชื่อโครงการ : โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อ
 สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ปีงบประมาณ : 2556 งบประมาณ : 100,000,000 บาท
 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ : ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 ลักษณะโครงการ : โครงการบริหารทั่วไป
 เลขหนังสือคำสั่ง พก.3465 วันที่นำเสนอ 11 มกราคม 2555

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอยู่ในระดับที่มีความเสี่ยง	ต่ำ
---	-----

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ข้อที่ 1. ความเสี่ยงด้านการเมืองและสังคม				
ลำดับ	ลักษณะของความเสี่ยงที่พบ	โอกาส เกิดความเสี่ยง	ผลกระทบ จากความเสี่ยง	ความสามารถ จัดการความเสี่ยง
1.1	ความต่อเนื่องในเชิงนโยบายของรัฐบาล	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้
1.2	การแทรกแซงจากบุคคลภายนอก	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้
1.3	การร่วมมือเชิงนโยบายระหว่างผู้บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้
1.4	ความร่วมมือของผู้บริหารภายในองค์กร	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้
1.5	ความร่วมมือจากสภาพแรงงานขององค์กร	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้
1.6	ความร่วมมือระหว่างกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือกลุ่ม ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้
คำอธิบาย :	มีความเสี่ยงด้านการเมืองและสังคมต่ำ เนื่องจากเป็นงบประมาณผูกพัน ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่าง แน่นอน และได้รับความร่วมมือของผู้บริหารภายในองค์กรจากทุกหน่วย ๓1-9, ศพด. ระดับความรุนแรง ยอมรับได้ และสามารถจัดการได้			

รูปที่ ๗ รายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

รายงานที่ ๔ รายงานสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลและสภาพแวดล้อม
ภายในภายนอก

หน้าจอนี้จะแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของโครงการนั้น ๆ
เพื่อช่วยให้เห็นผลสรุปเกณฑ์ความเสี่ยงของโครงการที่กำลังพิจารณา ดังรูปที่ ๘

รายงานสรุปผลการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ตามแผนงาน/โครงการ

รหัสกระทรวง : 09000

รหัสหน่วยงาน : 09007

รหัสโครงการ : 09007001

ชื่อกระทรวง : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ชื่อหน่วยงาน : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ชื่อโครงการ : โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีงบประมาณ : 2556   งบประมาณ : 100,000,000 บาท

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ : ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะโครงการ : โครงการบริหารทั่วไป

เลขหนังสือส่ง พท.3465   วันที่นำเสนอ 11 มกราคม 2555

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง
ต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง
ต่ำ

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวม

สรุปผลคะแนนแยกตามหลักธรรมาภิบาล	%	ข้อที่ ดำเนินการ	ข้อที่ไม่ ดำเนินการ
1.หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ	29.51	13	3
2.หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ	6.81	3	1
3.หลักการตอบสนองรับ	4.54	2	5
4.หลักความคุ้มค่า	6.81	3	3
5.หลักความโปร่งใส	9.08	4	1
6.หลักความเสมอภาค	4.54	2	1
7.หลักนิติธรรม	4.54	2	0
8.หลักคุณธรรม	2.27	1	0
รวม	68.10	30	14

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ตามชุดคำถามหลัก

สรุปผลคะแนนแยกตามหลักธรรมาภิบาล		% ดำเนินการ	ดำเนินการ	ไม่ดำเนินการ
1.หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ		46.62	7	1
2.หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ		6.66	1	0
3.หลักการตอบสนองรับ		0	0	1
4.หลักความคุ้มค่า		6.66	1	1
5.หลักความโปร่งใส		13.32	2	0
6.หลักความเสมอภาค		0	0	0
7.หลักนิติธรรม		0	0	0
8.หลักคุณธรรม		6.66	1	0
รวม		79.92	12	3

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ตามชุดคำถามหลัก

สรุปผลคะแนนแยกตามหลักธรรมาภิบาล		% ดำเนินการ	ดำเนินการ	ไม่ดำเนินการ
1.หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ		46.62	7	1
2.หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ		6.66	1	0
3.หลักการตอบสนองรับ		0	0	1
4.หลักความคุ้มค่า		6.66	1	1
5.หลักความโปร่งใส		13.32	2	0
6.หลักความเสมอภาค		0	0	0
7.หลักนิติธรรม		0	0	0
8.หลักคุณธรรม		6.66	1	0
รวม		79.92	12	3

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ตามชุดคำถามย่อย

สรุปผลคะแนนแยกตามหลักธรรมาภิบาล		%	ข้อที่	ข้อที่ไม่
		ดำเนินการ	ดำเนินการ	ดำเนินการ
1.หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ		20.70	6	2
2.หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ		6.90	2	1
3.หลักการตอบสนองรับ		6.90	2	4
4.หลักความคุ้มค่า		6.90	2	2
5.หลักความโปร่งใส		6.90	2	1
6.หลักความเสมอภาค		6.90	2	1
7.หลักนิติธรรม		6.90	2	0
8.หลักคุณธรรม		0	0	0
รวม		62.1	18	11

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล รายชุดคำถาม

ชุดคำถาม	ขั้นตอนการเริ่มโครงการ	ข้อที่ดำเนินการ			
		% ดำเนินการ	จำนวน ข้อรวม	ข้อคำถาม หลัก	ข้อคำถาม ย่อย
คำถามชุด ก	1. เริ่มโครงการใหม่และการวิเคราะห์เบื้องต้น	18.16	8	2	6
คำถามชุด ข	2. วิเคราะห์และวางแผนรายละเอียดโครงการ	18.16	8	3	5
คำถามชุด ค	3. วิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณ	6.81	3	2	4
คำถามชุด ง	4. ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ	15.89	7	6	12
คำถามชุด จ	5. ทบทวน/ตรวจสอบ/ประเมินผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา	6.81	3	2	2
	รวม	65.83	29	15	29

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงสภาพแวดล้อมภายในภายนอก

สรุปผลคะแนนแยกตามหลักธรรมาภิบาล	% ดำเนินการ	ข้อที่ ดำเนินการ	ข้อที่ไม่ ดำเนินการ
1. ความเสี่ยงด้านการเมืองและสังคม	16.67	1	0
2. ความเสี่ยงด้านการเงินและเศรษฐกิจ	16.67	1	0
3. ความเสี่ยงด้านกฎหมาย	16.67	1	0
4. ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี	0	0	1
5. ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ	16.67	1	0
6. ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม/ภัยธรรมชาติ	16.67	1	0
รวม	83.34	5	1

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล กรณีข้อที่ไม่ได้ดำเนินการ		
ลำดับข้อ	รายละเอียด	ธรรมาภิบาล
จ- 4.1	สรุปทางเลือกที่เป็นไปได้ในกรณีที่มีสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอก	หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ
จ- 5.1	โปรดสรุปประเด็นที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้รับทราบและเห็นชอบกับทางเลือกในการเตรียมการในกรณีที่มีสถานการณ์เปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกที่กำหนดขึ้น	หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ
จ- 6.1	เขียนสรุปปัญหา อุปสรรค ที่ต้องตระหนักระหว่างการดำเนินการโครงการ ซึ่งถ้าเกิดขึ้นจะกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ	หลักความโปร่งใส
จ- 6.2	เขียนสรุปการวางแผนทางในการแก้ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย.....	หลักการตอบสนองรับ
ค- 1.1	ระบุโครงการอื่นที่ใช้เปรียบเทียบกับโครงการนี้ ในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ	หลักการตอบสนองรับ
ค- 1.2	ระบุความสำคัญของโครงการนี้ เปรียบเทียบกับโครงการลงทุนอื่นในด้านของความคุ้มค่า	หลักการตอบสนองรับ
ค- 1.3	มีความพร้อมในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์/เทคโนโลยีในการดำเนินการแต่ละกิจกรรมของโครงการหรือไม่	หลักการตอบสนองรับ

รูปที่ ๘ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลและสภาพแวดล้อมภายในภายนอกของโครงการ

เมื่อผู้พิจารณาคำของงบประมาณต้องการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในโครงการที่เลือก ผู้พิจารณาคำของงบประมาณสามารถเลือกเมนูด้านล่างของหน้าจอเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการที่เลือกได้ ดังรูปที่ ๙

จ-6.1	เขียนสรุปปัญหา อุปสรรค ที่ต้องตระหนักระหว่างการดำเนินการโครงการ ซึ่งถ้าเกิดขึ้นจะกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ	หลักความโปร่งใส
ค-1.1	ระบุโครงการอื่นที่ใช้เปรียบเทียบกับโครงการนี้ในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ	หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ
จ-5.1	โปรดสรุปประเด็นที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้รับทราบและเห็นชอบกับทางเลือกในการเตรียมการในกรณีที่มีสถานการณ์เปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกที่กำหนดขึ้น	หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อประกอบคำของงบประมาณ

รูปที่ ๙ ปุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อประกอบคำของงบประมาณ

หลังจากแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ส่วนล่างของรูปที่ ๙ จะมีข้อความปรากฏให้เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณสามารถเลือกที่จะแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม หรือเลือกที่จะไม่ให้ความเห็นเพิ่มเติม ดังแสดงในรูปที่ ๑๐ โดยสามารถเลือกกดปุ่มใดปุ่มหนึ่งจากเมนูที่กำหนดว่า

- มีความเห็นเพิ่มเติม
- ไม่มีความเห็นเพิ่มเติม

สำนักประเมินผล
การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของแผนงาน/โครงการ

ผู้ใช้งานระบบ: พลวิมล
หน่วยงาน: สำนักนายกรัฐมนตรี
๐ ออกจากระบบ

หน้าหลัก
ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง / แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
ตรวจสอบความคิดเห็น / บันทึกผลการพิจารณาจากภาครัฐสภา
แก้ไขข้อมูลส่วนตัว
ติดต่อเรา

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

ข้อมูลโครงการ

รหัสกระทรวง : 09000	ชื่อกระทรวง : <u>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u>
รหัสหน่วยงาน : 09007	ชื่อหน่วยงาน : <u>กรมทรัพยากรน้ำบาดาล</u>
รหัสโครงการ : 09007001	ชื่อโครงการ : <u>โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</u>
ปีงบประมาณ : 2556	งบประมาณ : <u>100,000,000 บาท</u>

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ : ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง

ต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง

ต่ำ

ส่วนที่ 2 รายงานสรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

☒ มีความคิดเห็นเพิ่มเติม
 ☐ ไม่มีความคิดเห็นเพิ่มเติม

ยืนยันการบันทึกความคิดเห็น

รูปที่ ๑๐ การเลือกปุ่มทำการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

กรณีที่เลือก “มีความเห็นเพิ่มเติม” โปรแกรมจะเปิดหน้าจอเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถดำเนินการต่อไป โดยแสดงเป็นกรอบสี่เหลี่ยมเพื่อการบันทึกข้อความ ผู้ใช้งานสามารถบันทึกข้อความที่เป็นความเห็นเพิ่มเติมได้ในกรอบสี่เหลี่ยมที่เปิดให้ในส่วนล่างของเมนู เมื่อผู้ใช้งานกด “ยืนยันการบันทึกความเห็น” หน้าจอจะเปลี่ยนเป็นหน้าถัดไป

กรณีที่เลือกข้อความ “ไม่มีความเห็นเพิ่มเติม” เมื่อเลือกแล้ว ต้องกดปุ่ม “ยืนยันการบันทึกความเห็น” เพื่อดำเนินขั้นตอนต่อไปเช่นกัน

เมื่อได้กดปุ่มช่อง “แสดงความคิดเห็น” หรือ “ไม่แสดงความคิดเห็น” ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของโครงการที่เสนอคำของบประมาณแล้ว ผู้พิจารณาคำของบประมาณ จะต้องกดปุ่ม “ยืนยันการกรอกข้อมูล”

โปรแกรมจะบันทึกข้อมูลไว้ และปิดงานการพิจารณาผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแต่ละแผนงาน/โครงการที่เสนอคำของบประมาณ และทำการประมวลผลเพื่อออกรายงานสรุปผลการพิจารณารายโครงการและทุกโครงการต่อไป

รายงานที่ ๕ รายงานความคิดเห็นเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่สำนักงานประมาณ

หลังจากได้ดำเนินการแสดงความคิดเห็นแผนงาน/โครงการที่ได้เลือกเรียบร้อยแล้ว ระบบจะแสดงรายงานความคิดเห็นเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่สำนักงานประมาณ ดังรูปที่ ๑๐

รายงานสรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

รหัสกระทรวง : 09000   ชื่อกระทรวง : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รหัสหน่วยงาน : 09007   ชื่อหน่วยงาน : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
รหัสโครงการ : 09007001   ชื่อโครงการ : โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อ
สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ปีงบประมาณ : 2556   งบประมาณ : 100,000,000 บาท
ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ : ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ลักษณะโครงการ : โครงการบริหารทั่วไป
เลขหนังสืออ้างอิง พก.3465   วันที่นำส่ง 11 มกราคม 2555

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง

ต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง

ต่ำ

ความคิดเห็นเพิ่มรายงานสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ตามแผนงาน/โครงการ

มีความคิดเห็นเพิ่มเติม

โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ เป็นโครงการที่เห็นสมควรเสนอเพื่อพิจารณางบประมาณ

ผู้รายงาน นาย ธรรมา ภิบาล

สำนัก จัดทำงบประมาณ 1

(.....)

วันที่ประเมิน 11/ม.ค./2555

รูปที่ ๑๑ รายงานความคิดเห็นเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่สำนักงานประมาณ

กรณีที่ผู้ใช้งานดำเนินการแสดงความคิดเห็นแผนงาน/โครงการในความรับผิดชอบจนครบทุกโครงการแล้ว จะสามารถเข้าไปตรวจสอบค่าของงบประมาณที่แสดงความคิดเห็นไว้แล้ว โดยกลับไปทีหน้าหลักในรูปที่ ๒ และใช้เมาส์กดที่ข้อความ “ตรวจสอบความคิดเห็น/บันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา” หน้าจอจะแสดงรายงานสรุปโครงการทั้งหมดทุกโครงการที่ได้ผ่านการดำเนินการ ดังแสดงในรูปที่ ๑๒ ผู้ใช้งานสามารถเลือกโครงการที่ต้องการตรวจสอบได้ในรูปที่ ๑๒

สำนักประเมินผล
การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของแผนงาน/โครงการ

ผู้ใช้งานระบบ: พลวัฒน์
หน่วยงาน: สำนักนายกรัฐมนตรี
ออกจากระบบ

หน้าหลัก ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง / แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ตรวจสอบความคิดเห็น / บันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา แก้ไขข้อมูลส่วนตัว ติดต่อเรา

ตรวจสอบความคิดเห็น/บันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา

ค้นหาโครงการแยกตามหน่วยงาน **กรุณาเลือก**

ชื่อโครงการ	ลักษณะโครงการ	งบประมาณ	วัน / เวลา	ผลการวิเคราะห์ ความเสี่ยงฯ
โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	บริหารทั่วไป	100,000,000	05/01/55 21.30 น.	ต่ำ
โครงการน้ำบาดาล 1	บริการชุมชนและสังคม	55,000,000	06/01/55 21.44 น.	สูง
โครงการน้ำบาดาล 2	บริการชุมชนและสังคม	117,000,000	06/01/55 23.09 น.	กลาง
โครงการน้ำบาดาล 3	บริการชุมชนและสังคม	24,960,000	05/01/55 10.30 น.	ต่ำ

รูปที่ ๑๒ สรุปโครงการทั้งหมดภายหลังการแสดงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ

ส่วนที่ ๓ การบันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา

หลังจากดำเนินการพิจารณาในขั้นตอนที่ ๓ แล้ว แผนงาน/โครงการที่ผ่านการจัดทำงบประมาณ จะผ่านไปสู่กระบวนการพิจารณาจนผ่านการอนุมัติของรัฐสภาออกมาเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงบางประการเกี่ยวกับวงเงินงบประมาณที่จัดสรรให้กับแต่ละแผนงาน/โครงการ รวมทั้งบางโครงการอาจจะไม่ได้ผ่านการอนุมัติหรือบางโครงการผ่านการอนุมัติ

เจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณ จะต้องเข้าไปกรอกข้อมูลเพื่อปรับปรุงสถานะของแผนงาน/โครงการ ที่ผ่านการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ให้ตรงตามการพิจารณาของรัฐสภาทีละโครงการ เพื่อให้ข้อมูลที่จัดเก็บในฐานข้อมูลของสำนักงานงบประมาณถูกต้องตรงกัน ดังแสดงในรูปที่ ๑๓

สำนักประเมินผล
การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ของแผนงาน/โครงการ

ผู้ใช้งานระบบ: พลวิทย์
หน่วยงาน: สำนักงานกฤษฎีกา
๑ ออกจากระบบ

หน้าหลัก ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง / แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ตรวจสอบความคิดเห็น / บันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา แก้ไขข้อมูลส่วนตัว ติดต่อเรา

บันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา

ข้อมูลโครงการ

รหัสกระทรวง : ๐๐๐๐๐

ชื่อกระทรวง : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รหัสหน่วยงาน : ๐๐๐๐๗

ชื่อหน่วยงาน : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

รหัสโครงการ : ๐๐๐๐๗๐๐๑

ชื่อโครงการ : โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีงบประมาณ : ๒๕๕๕

งบประมาณ : ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ : ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง

ต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยง

ต่ำ

รายงานที่ 1 รายงานการกลั่นกรองโครงการ

รายงานที่ 2 รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

รายงานที่ 3 รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

รายงานที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลและสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

รายงานที่ 5 รายงานความคิดเห็นเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ

๑ ผ่านการอนุมัติจากรัฐสภา ๑ ไม่ผ่านการอนุมัติจากรัฐสภา ๑ ไม่ผ่านการพิจารณาในระดับสำนักงานงบประมาณ

งบประมาณอนุมัติจากรัฐสภา

บันทึกข้อมูลการอนุมัติงบประมาณจากรัฐสภา

รูปที่ ๑๓ หน้าจอสำหรับเลือกบันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา

หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ จะเลือกบันทึกความคืบหน้าของโครงการจากหน้าจอในรูปที่ ๑๒ ซึ่งมีหัวข้อให้บันทึก ๓ ทางเลือก คือ ผ่านการอนุมัติจากรัฐสภา ไม่ผ่านการอนุมัติจากรัฐสภา หรือ ไม่ผ่านการพิจารณาในระดับสำนักงานงบประมาณ

การบันทึกข้อมูลในส่วนนี้มีความสำคัญเพราะจะทำให้ข้อมูลที่จะนำไปใช้ในขั้นต่อไป เป็นข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับการจัดสรรงบประมาณที่เกิดขึ้นเพื่อให้สามารถอ้างอิงและสอบทานกันได้เมื่อมีความจำเป็น

ดังนั้น การระบุจำนวนเงินงบประมาณที่ผ่านการอนุมัติจากรัฐสภาจึงต้องให้ความสำคัญและสอบทานให้เกิดความชัดเจนก่อนว่าเป็นการให้ความเห็นชอบในลักษณะที่ให้มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของโครงการนั้น ๆ เป็นรายปีไป หรือเป็นการเห็นชอบงบประมาณแบบมีเงื่อนไขผูกพันข้ามปีงบประมาณด้วย

กรณีที่เป็นโครงการที่ไม่ได้รับความเห็นชอบ ผู้บันทึกจะสามารถเลือกที่จะบันทึกได้ ๒ กรณีคือ กรณีที่ไม่ผ่านการพิจารณาในระดับสำนักงานงบประมาณ และกรณีที่ไม่ผ่านการเห็นชอบจากรัฐสภาโดยเลือกบันทึกเพียงกรณีใดกรณีหนึ่งเท่านั้น

สำนักประเมินผล

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักกรรมมาภิบาล ของแผนงาน/โครงการ

ผู้ใช้งานระบบ: พลวัฒน์

หน่วยงาน: สำนักงานรัฐมนตรี

ออกจากระบบ

หน้าหลัก

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง / แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ตรวจสอบความคิดเห็น / บันทึกผลการพิจารณาจากรัฐสภา

แก้ไขข้อมูลส่วนตัว

ติดต่อเรา

โครงการที่ผ่านการพิจารณาจากรัฐสภา

ค้นหาโครงการ

○ ผ่านการอนุมัติจากรัฐสภา

○ ไม่ผ่านการอนุมัติจากรัฐสภา

○ ไม่ผ่านการพิจารณาในระดับสำนักงานงบประมาณ

ค้นหาโครงการแยกตามหน่วยงาน

กรุณาเลือก

ชื่อโครงการ	ลักษณะโครงการ	รหัสหน่วยงาน	ผลการอนุมัติจากรัฐสภา	งบประมาณที่ได้รับ การอนุมัติจากรัฐสภา	วัน / เวลา	ผลการวิเคราะห์ ความเสี่ยง
โครงการศึกษาประเมินศักยภาพและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	บริหารทั่วไป	09007	ผ่านการอนุมัติ	100,000,000	05/01/55 21.30 น.	ต่ำ
โครงการน้ำบาดาล 1	บริการชุมชนและสังคม	09007	ผ่านการอนุมัติ	55,000,000	06/01/55 21.44 น.	สูง
โครงการน้ำบาดาล 2	บริการชุมชนและสังคม	09007	ไม่ผ่านการอนุมัติ	-	06/01/55 23.09 น.	กลาง
โครงการน้ำบาดาล 3	บริการชุมชนและสังคม	09007	ไม่ผ่านการพิจารณาในระดับสำนักงานงบประมาณ	-	05/01/55 10.30 น.	ต่ำ

รูปที่ ๑๔ หน้าจอเพื่อเลือกบันทึกความคืบหน้าในการพิจารณาโครงการหลังสิ้นสุดการประชุมของรัฐสภา

กรณีที่เจ้าหน้าที่สำนักงานประมาณต้องการค้นหาโครงการอื่น ๆ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบและเป็นโครงการที่ไม่อยู่ในข่ายการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในขั้นตอนการกลั่นกรองเงื่อนไขของโครงการ สามารถเปิดหน้าจอเพื่อเข้าไปค้นหาโครงการที่แยกจัดเก็บตามหน่วยงานไว้เพื่อการสอบทานได้ โดยการระบุหน่วยงานที่ต้องการค้นหา หน้าจอจะเปิดชื่อโครงการที่ไม่อยู่ในข่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลให้พิจารณาหรือรับทราบต่อไป

สำนักประเมินผล

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

ผู้ใช้งานระบบ: สำนัก

หน่วยงาน: ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ออกจากระบบ

หน้าแรก

แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

บันทึกผลการพิจารณาจากกรรฐสภา

แก้ไขข้อมูลส่วนตัว

ติดต่อเรา

โครงการที่ไม่อยู่ในข่ายที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงฯ

ค้นหาโครงการแยกตามหน่วยงาน

ชื่อโครงการ	รหัสหน่วยงาน	วัน/เวลา
<u>โครงการน้ำบาดาล 1</u>	10001	10/04/55 21.30 น.
<u>โครงการน้ำบาดาล 2</u>	10001	14/04/55 9.30 น.
<u>โครงการน้ำบาดาล 3</u>	10001	17/04/55 10.30 น.
<u>โครงการน้ำบาดาล 4</u>	10001	18/04/55 15.30 น.

รูปที่ ๑๕ หน้าจอค้นหาโครงการรายหน่วยงานที่ไม่อยู่ในข่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

ส่วนที่ ๓

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑

มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑

เรื่องที่ ๑๘

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบหลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกแผนงาน/โครงการในการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลที่สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ร่วมกันกำหนดขึ้นและให้หน่วยงานดังกล่าว แขนงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงไปพร้อมกับคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ทั้งนี้ ให้รวมถึงการ ของบประมาณ งบกลางของหน่วยงานต่าง ๆ ด้วย ตามที่สำนักงานงบประมาณเสนอ

หลักเกณฑ์การคัดเลือกแผนงาน/โครงการ

๑. เป็นแผนงาน/โครงการที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบรรลุผลตามเป้าหมายกระทรวง ส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวง กลุ่มจังหวัด หรือจังหวัด และ
๒. เป็นแผนงาน/โครงการที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สิ่งแวดล้อมหรือการให้บริการขั้นพื้นฐานของประชาชน และ
๓. เป็นแผนงาน/โครงการ ที่ใช้งบประมาณสูงของส่วนราชการ /รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น กลุ่มจังหวัด จังหวัด
๔. เป็นแผนงาน/โครงการอื่นที่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจหรือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ตรวจราชการกระทรวง เห็นควรให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

แนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ควรทำการวิเคราะห์ ความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการ ตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีใน ๒ ลักษณะ คือ

๑. ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์มี ๓ ประเภท ได้แก่
  - (๑) ความเสี่ยงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน (Key Risk Area)
  - (๒) ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ทางการเมือง (Political Risk)
  - (๓) ความเสี่ยงด้านการตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (Negotiation Risk)
๒. ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลมี ๘ ประเภท ได้แก่
  - (๑) ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการรับผิดชอบ (Accountability)

- (๒) ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของหน่วยรับผิดชอบโครงการ (Participation)
- (๓) ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักคุณธรรม (Virtue)
- (๔) ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความโปร่งใส (Transparency)
- (๕) ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความคุ้มค่าในการลงทุนของโครงการ (Value for Money)
- (๖) ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม (Rules of Law)
- (๗) ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสีย (Participation)
- (๘) ความเสี่ยงต่อการไม่เป็นไปตามหลักความคุ้มค่าในเรื่องของการกระจายผลประโยชน์ของโครงการอย่างเป็นธรรมไปยังภาคส่วนต่างๆ (Value for Money)

พร้อมทั้งควรพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และวิเคราะห์ความเสี่ยงประเภทอื่น ๆ ได้แก่

- ๑. ความเสี่ยงด้านการเมืองและสังคม เช่น ความไม่มั่นคงของรัฐบาล การแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพลทางการเมือง เป็นต้น
- ๒. ความเสี่ยงด้านการเงินและเศรษฐกิจ เช่น ความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย ความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นต้น
- ๓. ความเสี่ยงด้านกฎหมาย เช่น ความคลุมเครือของกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่าง ๆ ความไม่มั่นใจในการบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น
- ๔. ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี เช่น การเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม การล้าหลังของเทคโนโลยี เนื่องจาก มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ความผิดพลาดของเทคโนโลยีที่ใหม่จนเกินไป เป็นต้น
- ๕. ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ เช่น การขาดแคลนบุคลากร การขาดแคลนทรัพยากร การขาดแคลนวัตถุดิบ เป็นต้น
- ๖. ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม/ธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น

โดยให้ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจใช้แนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามคู่มือการวางแผนและบริหารโครงการของสำนักงานงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้วในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐ มาประกอบการพิจารณาการวิเคราะห์ ความเสี่ยงด้วย ทั้งนี้ ถ้ามีความเสี่ยงประเภทใด จะต้องระบุถึงแนวทางการจัดการกับความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมด้วย

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่องที่ ๒๓

การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐนำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามที่สำนักงานประมาณเสนอ

สำนักงานประมาณรายงานว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐ และวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ แล้วนั้น สำนักงานประมาณได้มอบหมายให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เป็นที่ปรึกษาโครงการจัดทำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล และสำนักงานประมาณได้ร่วมประชุมกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเพื่อพิจารณา ทบทวนปรับปรุง และจัดทำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้เหมาะสมแก่การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ส่วนราชการจะสามารถนำไปปฏิบัติในขั้นตอนการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่เนื่องจากการจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านทางวิชาการ ซึ่งควรมีการทดสอบข้อมูลด้านเทคนิคเพื่อให้ได้โปรแกรมการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์ จึงมีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการทดสอบข้อมูลกับหน่วยงานนำร่องอีกระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ล่วงเลยระยะเวลาการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ไปแล้ว

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่สำนักงานประมาณเสนอ ดังนี้

๑. แนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาล เพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ๑ ประกอบด้วย

- ๑.๑ กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ๑
- ๑.๒ ขอบเขตแผนงาน/โครงการที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ๑
- ๑.๓ ขั้นตอนการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ๑
- ๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ๑
- ๑.๕ คู่มือแนวทางและหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ๑

๒. ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นปีแรกที่จะเริ่มใช้การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ฯ เพื่อประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี นั้นให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการลงทุนที่ใช้งบประมาณสูงสุดอันดับแรกก่อน ส่วนการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีต่อไป ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นขยายผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพิ่มขึ้น สำหรับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้ทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป เนื่องจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ ตามลำดับ จึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการเตรียมการอีกระยะหนึ่ง

ภาคผนวก ๒

คำหมายและคำจำกัดความที่สำคัญ

๒.๑ คำจำกัดความของรายจ่ายลงทุนและรายจ่ายประจำ

การจำแนกงบประมาณเพื่อแสดงให้เห็นผลทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของรัฐบาล อาจจำแนกเป็นรายจ่ายลงทุนและรายจ่ายประจำ ดังนี้

รายจ่ายลงทุน (Capital Expenditure) หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินประเภททุนทั้งที่มีตัวตน เช่น ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคาร สิ่งก่อสร้างต่างๆ เป็นต้น และทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตน เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และสัมปทานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับที่ดิน เป็นต้น ตลอดจนรายจ่ายที่รัฐบาลอุดหนุนหรือโอนให้แก่บุคคล องค์กร หรือรัฐวิสาหกิจ โดยผู้รับไม่ต้องจ่ายคืนให้รัฐบาล และผู้รับนำไปใช้จัดหาทรัพย์สินประเภททุน นอกจากนี้ รายจ่ายลงทุนยังรวมถึงรายจ่ายที่รัฐบาลอุดหนุนเพื่อชดเชยค่าเสียหายหรือถูกทำลายของทรัพย์สินประเภททุน และรายจ่ายเพื่อการเพิ่มทุนทรัพย์สินทางการเงินโดยผู้รับตั้งใจนำไปลงทุน เป็นต้น จากความหมายของรายจ่ายลงทุนดังกล่าวสามารถจำแนกรายจ่ายลงทุนเป็นรายจ่ายหลักๆ ดังต่อไปนี้

๑. รายจ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินถาวร หมายถึง สิ่งของหรือสินค้าซึ่งมีอายุการใช้งานนานกว่า ๑ ปี และมีมูลค่าพอสมควร เช่น ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคารหรือสิ่งก่อสร้างต่างๆ ตลอดจนรายจ่ายตั้งไว้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินถาวรดังกล่าว เช่น ภาษีครุภัณฑ์ ค่าธรรมเนียมศุลกากร ค่าสำรวจออกแบบ และค่าสำรวจพื้นที่ เป็นต้น

อนึ่ง สำหรับรายจ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินถาวรที่ดำเนินการจัดหาโดยกองทัพในกิจการที่ไม่เกี่ยวกับการทหาร เช่น การก่อสร้างบ้านพักโรงเรียนทหารหรือครอบครัวทหาร การก่อสร้างโรงเรียนทั่วไปที่ไม่ใช่โรงเรียนเพื่อการทหาร การก่อสร้างถนน โรงพยาบาล ระบบชลประทานต่างๆ เป็นต้น จัดเป็นรายจ่ายลงทุน ส่วนรายจ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินถาวรที่เกี่ยวกับกิจการทหารโดยตรง เช่น ครุภัณฑ์ อาวุธยุทโธปกรณ์ หรือการก่อสร้างอาคารที่ทำการหรือฐานทัพ รวมทั้งเงินราชการลับต่างๆ จัดเป็นรายจ่ายประจำทั้งสิ้น

๒. รายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค ซึ่งพิจารณาได้ว่าจ่ายไปเพื่อการก่อสร้างหรือซื้อทรัพย์สินถาวร ตัวอย่างเช่น ส่วนราชการที่ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนหรือก่อสร้างทางเอง จะมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าใช้สอยและวัสดุ ฯลฯ เกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายดังกล่าวจัดเป็นรายจ่ายลงทุน หรือในกรณีจ้างเหมาให้บริษัทเอกชนดำเนินงาน โดยส่วนราชการทำหน้าที่ควบคุม ค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานที่เกิดขึ้นจัดเป็นรายจ่ายลงทุนเช่นกัน

๓. รายจ่ายเพื่อปรับปรุงหรือซ่อมแซมทรัพย์สินถาวร ที่มีอยู่เดิมให้สามารถยืดอายุการใช้งานหรือเพิ่มศักยภาพในการผลิตที่มีใช้เป็นการซ่อมแซมปกติทั่วไป

๔. **รายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่รัฐวิสาหกิจ** เพื่อนำไปใช้จัดหาทรัพย์สินถาวร ตลอดจนรายจ่ายของรัฐบาลที่อุดหนุนให้แก่รัฐวิสาหกิจ กรณีดำเนินการขาดทุนสะสมเป็นเวลานาน หรือขาดทุนด้วยเหตุสุดวิสัย หรือรายจ่ายโอนให้รัฐวิสาหกิจไปชำระต้นเงินกู้ที่ได้กู้ไปใช้จ่ายเพื่อการลงทุน

๕. **รายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่ภาคเอกชนภายในประเทศ** เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการก่อสร้าง หรือจัดซื้อทรัพย์สินถาวร ตัวอย่างเช่น การก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน หรือการบูรณะศาสนสถาน เป็นต้น

๖. **รายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่ต่างประเทศ** เพื่อนำไปใช้ในการก่อสร้าง หรือจัดซื้อทรัพย์สินถาวร ตัวอย่างเช่น เงินอุดหนุนโครงการพัฒนาท่าอากาศยานหลวงพระบาง และค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานและตรวจการจ้างโครงการดังกล่าว เป็นต้น

๗. **รายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และสภาตำบล เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้นนำไปใช้จ่ายเพื่อลงทุนในการก่อสร้าง หรือจัดหาทรัพย์สินถาวรต่างๆ

๘. **รายจ่ายค่ามูลภัณฑ์ (Stock)** ซึ่งเป็นรายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าในกรณีฉุกเฉิน หรือเป็นการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล

๙. **รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินทางการเงิน** เช่น การซื้อหุ้น ซึ่งตามระบบ GFS (Government Finance Statistic) ได้จำแนกไว้ในหัวข้อ “การให้กู้ยืมหักด้วยการชำระคืน” (Lending minus repayment) ซึ่งไม่ถือเป็นรายจ่าย แต่เพื่อให้ครอบคลุมงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด ในคู่มือนี้จึงได้กำหนดรายจ่ายนี้ไว้ภายใต้รายจ่ายลงทุน

รายจ่ายประจำ (Current Expenditure) หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายเพื่อให้ได้รับสิ่งตอบแทนเป็นบริการหรือสิ่งของที่มีใช้ทรัพย์สินประเภททุน หรือมิใช่สินค้าและบริการที่จะนำมาใช้ผลิตสินค้าทุน นอกจากนี้รายจ่ายประจำยังรวมถึงรายจ่ายที่รัฐบาลอุดหนุนหรือโอนให้แก่บุคคล องค์กร หรือรัฐวิสาหกิจโดยผู้รับไม่ต้องจ่ายคืนให้รัฐบาล และผู้รับมิได้นำเงินอุดหนุนหรือเงินโอนดังกล่าวไปใช้ในการจัดหาทรัพย์สินประเภททุน หรือชดเชยความเสียหายของทรัพย์สินประเภททุน หรือเป็นการเพิ่มมูลค่าทุนทรัพย์สินทางการเงิน จากความหมายของรายจ่ายประจำดังกล่าวสามารถจำแนกจากรายจ่ายประจำเป็นรายจ่ายหลักๆ ดังต่อไปนี้

๑. **รายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน** ที่ให้แก่ข้าราชการทุกประเภท (พลเรือน ทหาร ตำรวจ และตุลาการ) รวมทั้งลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานราชการ เพื่อตอบแทนการปฏิบัติงานให้ราชการ พร้อมทั้งส่วนควบของเงินเดือน เช่น ค่าล่วงเวลา เงินประจำตำแหน่ง ค่าเช่าบ้าน เป็นต้น

๒. **รายจ่ายซึ่งเป็นเงินสมทบ** ที่รัฐบาลจ่ายเป็นสวัสดิการให้แก่ข้าราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (เฉพาะรัฐวิสาหกิจที่ถือเป็นหน่วยงานรัฐบาล เช่น การกีฬาแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

ประเทศไทย ฯลฯ) ซึ่งได้แก่ เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ (กบ) เงินสมทบของลูกจ้างประจำ และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ถูกจำแนกเป็นหน่วยงานรัฐบาลดังกล่าว

๓. รายจ่ายเพื่อจัดซื้อบริการหรือสิ่งของซึ่งเป็นสินค้าสิ้นเปลือง เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้สอยและวัสดุ หรือครุภัณฑ์ที่มีมูลค่าต่ำหรือมีอายุการใช้งานไม่เกิน ๑ ปี

๔. รายจ่ายเพื่อจัดซื้อบริการหรือสิ่งของอื่นๆ ที่มีลักษณะเป็นรายจ่ายประจำ เช่น ค่าเช่าทรัพย์สิน (ค่าเช่าอาคารสำนักงาน เป็นต้น) ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม ค่าธรรมเนียมการกู้เงิน เงินราชการลับ ค่าใช้จ่ายการเจรจาธุรกิจและประชุมนานาชาติ ค่าชดเชยภาษีอากรให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ ค่าสาธารณูปโภค ค้างจ่าย ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาทรัพย์สินถาวรต่างๆ เป็นต้น

แผนงาน/โครงการที่อยู่ในข่ายต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ (ก) แผนงาน/โครงการใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นในปี ๒๕๕๕ และ (ข) แผนงาน/โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา หรือเป็นโครงการที่ต้องการจะขยายผลต่อจากโครงการที่ทำเสร็จไปแล้ว

๒.๒ ความหมายของแผนงาน/โครงการใหม่

แผนงาน/โครงการใหม่ที่มีจุดริเริ่มต่างกัน สามารถสะท้อนให้เห็นถึงคามมีธรรมาภิบาลในการดำเนินงานโครงการของผู้รับผิดชอบ และความสมเหตุสมผลต่อการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้ไปดำเนินโครงการได้ โดยแผนงาน/โครงการที่เคยดำเนินการมาก่อนจนแล้วเสร็จและต้องการขยายผลการดำเนินการต่อการตรวจสอบว่าผู้รับผิดชอบโครงการเดิมได้มีการเรียนรู้ปัญหาอุปสรรคอะไรในอดีตเพื่อเป็นประโยชน์ต่อโครงการใหม่ที่ต้องการดำเนินการต่อเนื่องหรือขยายผลหรือไม่ ย่อมเป็นผลดีต่อการใช้งบประมาณแผ่นดินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงธรรมาภิบาล จึงได้จำแนกแผนงาน/โครงการไว้ ๒ ประเภท คือ

ก. แผนงาน/โครงการใหม่

หมายถึงแผนงาน/โครงการใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นในปีงบประมาณนั้นๆ การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลจะเป็นการวิเคราะห์เพียง ๔ ขั้นตอน คือ วิเคราะห์เฉพาะชุดคำถาม ก ถึงชุดคำถาม ง ในกรณีที่แผนงาน/โครงการหลายกระทรวงที่แล้วเสร็จจากกระทรวงหนึ่งส่งมอบต่อไปยังกระทรวงอื่น ให้ถือว่ากระทรวงที่รับโครงการต่อเป็นการของงบประมาณโครงการใหม่ และเป็นโครงการร่วม/บูรณาการหลายหน่วยงาน

ข. แผนงาน/โครงการต่อเนื่องหรือขยายผล

แผนงาน/โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา หรือเป็นแผนงาน/โครงการที่ต้องการจะขยายผลต่อจากโครงการที่ทำเสร็จไปแล้ว และต้องจัดทำคำของบประมาณแผ่นดินในปีถัดมา การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลจะเป็นการวิเคราะห์ ๕ ขั้นตอน คือ ต้องวิเคราะห์ชุดคำถาม จ เพิ่มเติมด้วย โดยชุด

คำถาม จ ได้จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบความมีธรรมาภิบาลด้าน “หลักความรับผิดชอบ” ของผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อพิจารณาว่า ในการดำเนินโครงการที่ผ่านมา บุคคลหรือหน่วยงานนั้นๆมีความรับผิดชอบต่อโครงการที่เสร็จไปแล้วมากน้อยเพียงไร

๒.๓ การจำแนกลักษณะแผนงาน/โครงการ

เนื่องจากโครงการที่หน่วยงานผู้จัดทำคำของบประมาณแผ่นดินมีลักษณะหลากหลาย ในการจัดทำชุดคำถามสำหรับหน่วยงานเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลโดยใช้ชุดคำถามชุดเดียวกัน และใช้น้ำหนักความมีธรรมาภิบาลทั้ง ๘ ด้านเท่ากันทุกลักษณะโครงการอาจไม่เหมาะสม

ในการวิเคราะห์ในประเด็นนี้ ได้สรุปลักษณะของโครงการของหน่วยงานที่เสนอของบประมาณในปัจจุบัน แบ่งเป็น ๑๐ ด้าน ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น ๔ ลักษณะใหญ่ๆ คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริการชุมชนและสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่นๆ ดังนี้

ก. ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วยโครงการที่มีลักษณะต่อไปนี้

๐๑ การบริหารงานทั่วไปของรัฐ

๐๑๑ องค์การบริหารของรัฐ การบริหารงานคลัง การบริหารงานต่างประเทศ

๐๑๑๑ องค์การบริหารของรัฐ

๐๑๑๒ การบริหารงานคลัง

๐๑๑๓ การบริหารงานต่างประเทศ

๐๑๒ ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจต่างประเทศ

๐๑๒๑ ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศที่กำลังพัฒนา

๐๑๒๒ ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจผ่านองค์การระหว่างประเทศ

๐๑๓ การบริหารทั่วไป

๐๑๓๑ การบริหารงานบุคคล

๐๑๓๒ งานวางแผนและสถิติ

๐๑๓๓ การบริหารงานทั่วไปอื่น

๐๑๔ การวิจัยพื้นฐาน

๐๑๔๐ การวิจัยพื้นฐาน

๐๑๕ การวิจัยและการพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปของรัฐ

๐๑๕๐ การวิจัยและการพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปของรัฐ

- ๐๑๖ การบริหารทั่วไปอื่น
  - ๐๑๖๐ การบริหารทั่วไปอื่น
- ๐๑๗ การชำระหนี้เงินกู้
  - ๐๑๗๐ การชำระหนี้เงินกู้
- ๐๑๘ เงินโอนให้ท้องถิ่น
  - ๐๑๘๐ เงินโอนให้ท้องถิ่น
- ๐๒ การป้องกันประเทศ
  - ๐๒๑ งานกองทัพ
    - ๐๒๑๐ งานกองทัพ
  - ๐๒๒ การรักษาดินแดน
    - ๐๒๒๐ การรักษาดินแดน
  - ๐๒๓ ความช่วยเหลือทางการทหารแก่ต่างประเทศ
    - ๐๒๓๐ ความช่วยเหลือทางการทหารแก่ต่างประเทศ
  - ๐๒๔ การวิจัยประยุกต์และการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์
    - ๐๒๔๐ การวิจัยประยุกต์และการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์
  - ๐๒๕ การป้องกันอื่น
    - ๐๒๕๐ การป้องกันอื่น
- ๐๓ การรักษาความสงบภายใน
  - ๐๓๑ งานตำรวจ
    - ๐๓๑๐ งานตำรวจ
  - ๐๓๒ งานป้องกันอัคคีภัย
    - ๐๓๒๐ งานป้องกันอัคคีภัย
  - ๐๓๓ งานตุลาการ
    - ๐๓๓๐ งานตุลาการ
  - ๐๓๔ งานราชทัณฑ์
    - ๐๓๔๐ งานราชทัณฑ์
  - ๐๓๕ การวิจัยและการพัฒนาด้านการรักษาความสงบภายใน
    - ๐๓๕๐ การวิจัยและการพัฒนาด้านการรักษาความสงบภายใน
  - ๐๓๖ งานรักษาความสงบภายในอื่น
    - ๐๓๖๐ งานรักษาความสงบภายในอื่น

ข. ด้านเศรษฐกิจ (๐๔) ประกอบด้วยด้วยโครงการที่ให้ผลิตและผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ

๐๔ การเศรษฐกิจ

๐๔๑ การเศรษฐกิจทั่วไป การพาณิชย์ และการแรงงาน

๐๔๑๑ การเศรษฐกิจทั่วไปและการพาณิชย์

๐๔๑๒ การแรงงาน

๐๔๒ การเกษตร การป่าไม้ การประมง และการสงวนพันธุ์สัตว์ป่า

๐๔๒๑ การเกษตร

๐๔๒๒ การป่าไม้

๐๔๒๓ การประมงและการสงวนพันธุ์สัตว์ป่า

๐๔๓ การเชื้อเพลิงและพลังงาน

๐๔๓๑ การทำเหมืองถ่านหินและแร่ที่เป็นเชื้อเพลิง

๐๔๓๒ งานปิโตรเลียมและก๊าซ

๐๔๓๓ งานเชื้อเพลิงนิวเคลียร์

๐๔๓๔ งานเชื้อเพลิงอื่น

๐๔๓๕ การไฟฟ้า

๐๔๓๖ การพลังงานอื่น

๐๔๔ การเหมืองแร่ ทรัพยากรธรณี การอุตสาหกรรม และการโยธา

๐๔๔๑ การเหมืองแร่และทรัพยากรธรณี

๐๔๔๒ การอุตสาหกรรม

๐๔๔๓ การโยธา

๐๔๕ การขนส่ง

๐๔๕๑ การขนส่งทางบก

๐๔๕๒ การขนส่งทางน้ำ

๐๔๕๓ การรถไฟ

๐๔๕๔ การขนส่งทางอากาศ

๐๔๕๕ ระบบการขนส่งทางท่อและทางอื่น

๐๔๖ การสื่อสาร

๐๔๖๐ การสื่อสาร

๐๔๗ การอุตสาหกรรมอื่น

- ๐๔๗๑ การค้า
- ๐๔๗๒ การโรงแรมและภัตตาคาร
- ๐๔๗๓ การท่องเที่ยว
- ๐๔๗๔ โครงการพัฒนาอเนกประสงค์

๐๔๘ การวิจัยและการพัฒนาด้านการเศรษฐกิจ

- ๐๔๘๑ การวิจัยและการพัฒนาด้านการเศรษฐกิจทั่วไป การพาณิชย์ และการแรงงาน
- ๐๔๘๒ การวิจัยและการพัฒนาด้านการเกษตร การป่าไม้ การประมง และการสงวนพันธุ์สัตว์ป่า
- ๐๔๘๓ การวิจัยและการพัฒนาด้านการเชื้อเพลิงและพลังงาน
- ๐๔๘๔ การวิจัยและการพัฒนาด้านการเหมืองแร่ ทรัพยากรธรณี การอุตสาหกรรม และการโยธา
- ๐๔๘๕ การวิจัยและการพัฒนาด้านการขนส่ง
- ๐๔๘๖ การวิจัยและการพัฒนาด้านการสื่อสาร
- ๐๔๘๗ การวิจัยและการพัฒนาด้านการอุตสาหกรรมอื่น

๐๔๙ การเศรษฐกิจอื่น

- ๐๔๙๐ การเศรษฐกิจอื่น

ค. ด้านบริการชุมชนและสังคม ประกอบด้วยโครงการที่มีลักษณะต่อไปนี้

๐๕ การสิ่งแวดล้อม

๐๕๑ การกำจัดของเสีย

- ๐๕๑๐ การกำจัดของเสีย

๐๕๒ การกำจัดน้ำเสีย

- ๐๕๒๐ การกำจัดน้ำเสีย

๐๕๓ การควบคุมและกำจัดมลภาวะ

- ๐๕๓๐ การควบคุมและกำจัดมลภาวะ

๐๕๔ การรักษาระบบนิเวศวิทยาและภูมิทัศน์

- ๐๕๔๐ การรักษาระบบนิเวศวิทยาและภูมิทัศน์

๐๕๕ การวิจัยและการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

- ๐๕๕๐ การวิจัยและการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

- ๐๕๖ การสิ่งแวดล้อมอื่น
  - ๐๕๖๐ การสิ่งแวดล้อมอื่น
- ๐๖ การเคหะและชุมชน
  - ๐๖๑ การเคหะ
    - ๐๖๑๐ การเคหะ
  - ๐๖๒ การพัฒนาชุมชน
    - ๐๖๒๐ การพัฒนาชุมชน
  - ๐๖๓ การจัดหาที่อยู่อาศัย
    - ๐๖๓๐ การจัดหาที่อยู่อาศัย
  - ๐๖๔ งานไฟฟ้าถนน
    - ๐๖๔๐ งานไฟฟ้าถนน
  - ๐๖๕ การวิจัยและการพัฒนาด้านการเคหะและชุมชน
    - ๐๖๕๐ การวิจัยและการพัฒนาด้านการเคหะและชุมชน
  - ๐๖๖ การเคหะและชุมชนอื่น
    - ๐๖๖๐ การเคหะและชุมชนอื่น
- ๐๗ การสาธารณสุข
  - ๐๗๑ งานอุปกรณ์การแพทย์
    - ๐๗๑๑ งานอุปกรณ์เภสัชกรรม
    - ๐๗๑๒ งานอุปกรณ์การแพทย์อื่น
    - ๐๗๑๓ งานอุปกรณ์การบำบัดรักษา
  - ๐๗๒ งานสถานพยาบาลและผู้ป่วยนอก
    - ๐๗๒๑ งานสถานพยาบาลทั่วไป
    - ๐๗๒๒ งานสถานพยาบาลเฉพาะโรค
    - ๐๗๒๓ งานสถานทันตกรรม
    - ๐๗๒๔ งานสถานพยาบาลอื่น
  - ๐๗๓ งานโรงพยาบาล
    - ๐๗๓๑ งานโรงพยาบาลทั่วไป
    - ๐๗๓๒ งานโรงพยาบาลเฉพาะโรค
    - ๐๗๓๓ งานศูนย์อายุรเวชและสูตินรีเวช
    - ๐๗๓๔ งานสถานพักฟื้น

- ๐๗๔ งานบริการสาธารณสุข
  - ๐๗๔๐ งานบริการสาธารณสุข
- ๐๗๕ งานวิจัยสาธารณสุข
  - ๐๗๕๐ งานวิจัยสาธารณสุข
- ๐๗๖ งานสาธารณสุขอื่น
  - ๐๗๖๐ งานสาธารณสุขอื่น
- ๐๘ การศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ
  - ๐๘๑ การกีฬาและนันทนาการ
    - ๐๘๑๐ การกีฬาและนันทนาการ
  - ๐๘๒ วัฒนธรรม
    - ๐๘๒๐ วัฒนธรรม
  - ๐๘๓ การกระจายเสียงและสิ่งพิมพ์
    - ๐๘๓๐ การกระจายเสียงและสิ่งพิมพ์
  - ๐๘๔ การศาสนาและบริการชุมชนอื่น
    - ๐๘๔๐ การศาสนาและบริการชุมชนอื่น
  - ๐๘๕ การวิจัยและการพัฒนาด้านการศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ
    - ๐๘๕๐ การวิจัยและการพัฒนาด้านการศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ
  - ๐๘๖ การศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการอื่น
    - ๐๘๖๐ การศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการอื่น
- ๐๙ การศึกษา
  - ๐๙๑ ระดับก่อนวัยเรียนและประถมศึกษา
    - ๐๙๑๑ ก่อนวัยเรียน
    - ๐๙๑๒ ประถมศึกษา
  - ๐๙๒ ระดับมัธยมศึกษา
    - ๐๙๒๑ มัธยมศึกษาตอนต้น
    - ๐๙๒๒ มัธยมศึกษาตอนปลาย
  - ๐๙๓ ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา
    - ๐๙๒๐ ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา
  - ๐๙๔ ระดับอุดมศึกษา
    - ๐๙๔๑ อุดมศึกษาตอนต้น

- ๐๙๔๒ อุดมศึกษาตอนปลาย
- ๐๙๕ การศึกษาไม่กำหนดระดับ
  - ๐๙๕๐ การศึกษาไม่กำหนดระดับ
- ๐๙๖ การบริการสนับสนุนการศึกษา
  - ๐๙๖๐ การบริการสนับสนุนการศึกษา
- ๐๙๗ การวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษา
  - ๐๙๗๐ การวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษา
- ๐๙๘ การศึกษาอื่น
  - ๐๙๘๐ การศึกษาอื่น
- ๑๐ การสังคมสงเคราะห์
  - ๑๐๑ การประกันสังคม
    - ๑๐๑๑ เงินทดแทนการเจ็บป่วย
    - ๑๐๑๒ เงินทดแทนแก่คนพิการ
  - ๑๐๒ สวัสดิการผู้สูงอายุ
    - ๑๐๒๐ สวัสดิการผู้สูงอายุ
  - ๑๐๓ เงินทดแทนแก่ทายาทของผู้ได้รับสิทธิประกันสังคม
    - ๑๐๓๐ เงินทดแทนแก่ทายาทของผู้ได้รับสิทธิประกันสังคม
  - ๑๐๔ เงินช่วยเหลือครอบครัวและบุตร
    - ๑๐๔๐ เงินช่วยเหลือครอบครัวและบุตร
  - ๑๐๕ เงินทดแทนการตกงาน
    - ๑๐๕๐ เงินทดแทนการตกงาน
  - ๑๐๖ เงินสงเคราะห์ด้านที่อยู่อาศัย
    - ๑๐๖๐ เงินสงเคราะห์ด้านที่อยู่อาศัย
  - ๑๐๗ สวัสดิการสังคมอื่น
    - ๑๐๗๐ สวัสดิการสังคมอื่น
  - ๑๐๘ การวิจัยและการพัฒนาทางการสังคมสงเคราะห์
    - ๑๐๘๐ การวิจัยและการพัฒนาทางการสังคมสงเคราะห์
  - ๑๐๙ การสังคมสงเคราะห์อื่น
    - ๑๐๙๐ การสังคมสงเคราะห์อื่น

ง. ด้านอื่นๆ

ภาคผนวก ๓

ตัวแบบที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ความความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน โครงการ

ตัวแบบที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ความความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงานโครงการยังคงเป็นตัวแบบเดิมที่ใช้ในการสร้างชุดคำถามเมื่อปีงบประมาณ ๒๕๕๓ และ ๒๕๕๔ คือกำหนดให้ตัวแบบมี ๓ ตัวแปรหลักที่ใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ได้คำตอบมาวิเคราะห์ความความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลไปพร้อมๆ กัน ตัวแปรดังกล่าวได้แก่

- ๑) การวางแผนดำเนินงานของแผนงาน/โครงการ
- ๒) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์
- ๓) ความเสี่ยงเชิงธรรมาภิบาล

๑) ตัวแปรด้านการวางแผนดำเนินงานของแผนงาน/โครงการ

ตามคู่มือนี้ได้ใช้กรอบการกำหนดขั้นตอนตามแนวทางที่สำนักงานงบประมาณใช้พิจารณาแผนงาน/โครงการที่ของบประมาณในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกออกเป็น ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- (๑) พิจารณาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการที่ผ่านมา
- (๒) ริเริ่มโครงการใหม่และการวิเคราะห์เบื้องต้น
- (๓) วิเคราะห์และวางแผนรายละเอียดโครงการ
- (๔) วิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณ
- (๕) ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ
- (๖) ประเมินผลการใช้งานและการติดตาม/ปรับปรุง/แก้ไข

การวิเคราะห์ความความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลจะเป็นการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ ๑ ถึงขั้นตอนที่ ๕ เท่านั้น ส่วนขั้นตอนที่ ๖ ซึ่งเป็นการทบทวน/ตรวจสอบ/ประเมินว่าในปีที่ผ่านมาว่าหน่วยงานมีการดำเนินแผนงาน/โครงการตามหลักธรรมาภิบาลหรือไม่นั้นเป็นขั้นตอนการประเมินผลที่เกิดขึ้นหลังโครงการสิ้นสุด จึงไม่อยู่ในขอบเขตการดำเนินงานในโครงการนี้

เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวทางปฏิบัติการของสำนักงานงบประมาณ ในที่นี้ได้ใช้รูปแบบเดียวกับที่สำนักงานงบประมาณใช้วิเคราะห์แผนงาน/โครงการในปัจจุบัน แต่ได้มีการปรับบางประเด็นให้รวมอยู่ที่เดียวกัน เพื่อความเหมาะสมในการกำหนดชุดคำถามสำหรับใช้วิเคราะห์ความความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลมิให้ซ้ำซ้อนกัน ทำให้ชุดคำถามใหม่ที่กำหนดขึ้นประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ๑๐ ประเด็น ลดลงจาก ๑๕ ประเด็นที่สำนักงานงบประมาณใช้วิเคราะห์แผนงาน/โครงการ ดังแสดงในตารางภาคผนวกที่ ๓-๑

ตารางภาคผนวกที่ ๓-๑ การเปรียบเทียบประเด็นที่พิจารณาการวางแผนและบริหารแผนงาน/โครงการของ
สำนักงบประมาณและสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

ขั้นตอนการวางแผน และบริหารแผนงาน/ โครงการ	ประเด็นพิจารณาของสำนักงบประมาณ	ประเด็นพิจารณาสำหรับวิเคราะห์ความ เสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล
๑. ทบทวน/ตรวจสอบ/ประเมินผลการ ดำเนินโครงการที่ผ่านมา	๑.๑ ทบทวน/ตรวจสอบสถานภาพ โครงการ	๑.๑ และ ๑.๒ ทบทวน/ตรวจสอบสถานภาพโครงการ / ตรวจสอบผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบที่เกิด จากโครงการในปีที่ผ่านมา
	๑.๒ ทบทวน/ตรวจสอบผลผลิต/ผลลัพธ์/ ผลกระทบที่เกิดจากโครงการในปีที่ผ่านมา	
๒. ริเริ่มโครงการใหม่ และการวิเคราะห์ เบื้องต้น	๒.๑ พิจารณาที่มาโครงการ กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๒.๑ พิจารณาที่มาโครงการ กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
	๒.๒ พิจารณาศักยภาพและความพร้อม ของโครงการ	๒.๒ พิจารณาศักยภาพและความพร้อม ของโครงการ
	๒.๓ วิเคราะห์ความสอดคล้องเชิง ยุทธศาสตร์ และความเหมาะสมเชิง เศรษฐกิจและสังคม	๒.๓ พิจารณาเฉพาะความเหมาะสมเชิง เศรษฐกิจและสังคม โดยรวมในข้อ ๒.๒
๓. วิเคราะห์และ วางแผนรายละเอียด โครงการ	๓.๑ พิจารณาขอบเขตของโครงการ	๓.๑ พิจารณาขอบเขตของโครงการ
	๓.๒ วิเคราะห์ผลผลิต/ผลลัพธ์หรือ ผลกระทบ	๓.๒ วิเคราะห์ผลผลิต/ผลลัพธ์หรือ ผลกระทบ
	๓.๓ วิเคราะห์กระบวนการนำส่งผลผลิต และทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนิน โครงการ	๓.๓ และ ๓.๔ วิเคราะห์กระบวนการนำส่งผลผลิต และ ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการ และความคุ้มค่าและผลประโยชน์ของ โครงการ
	๓.๔ วิเคราะห์ความคุ้มค่าและ ผลประโยชน์ของโครงการ	
๔. วิเคราะห์และจัดสร งงบประมาณ	๔.๑ วิเคราะห์ต้นทุนและทบทวน/ เปรียบเทียบกับโครงการอื่น ๔.๒ จัดลำดับความสำคัญของโครงการ ๔.๓ ประเมินความคุ้มค่าและผลประโยชน์ ผลกระทบที่จะได้รับเพื่อจัดทำคำขอ งบประมาณ	๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓ วิเคราะห์ต้นทุนและทบทวน/เปรียบเทีย บกับโครงการอื่น จัดลำดับความสำคัญของ โครงการ และประเมินความคุ้มค่าและ ผลประโยชน์ ผลกระทบที่จะได้รับเพื่อ จัดทำคำขอของงบประมาณ

ตารางภาคผนวกที่ ๓-๑ การเปรียบเทียบประเด็นที่พิจารณาการวางแผนและบริหารแผนงาน/โครงการของ
สำนัก งบประมาณและสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

ขั้นตอนการวางแผน และบริหารแผนงาน/ โครงการ	ประเด็นพิจารณาของสำนักงบประมาณ	ประเด็นพิจารณาสำหรับวิเคราะห์ความ เสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล
๕.ติดตาม ความก้าวหน้าของการ ดำเนินโครงการ	๕.๑ พิจารณาความคืบหน้าตาม แผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ	๕.๑ พิจารณาความคืบหน้าตามแผนปฏิบัติ การและแผนงบประมาณ
	๕.๒ ทบทวน/การปรับเปลี่ยนแผน (งาน งบประมาณ และระยะเวลา)	๕.๒ ทบทวน/การปรับเปลี่ยนแผน (งาน งบประมาณ และระยะเวลา)
	๕.๓ สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียนจากการดำเนินโครงการ	๕.๓ สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียนจากการดำเนินโครงการ

๒) ตัวแปรด้านความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์

ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๓ มิติ ทั้งนี้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒
เมษายน ๒๕๕๑ ดังนี้

๒.๑) ความเสี่ยงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน (Key Risk Area) หมายถึง
ความเสี่ยงที่เกิดจากกรณีต่อไปนี้

- การกำหนดแผนงาน/โครงการโดยไม่ได้พิจารณาถึงเจตนารมณ์เชิงยุทธศาสตร์ทุกระดับ
- ความพร้อมของหน่วยงานไม่ตรงกับแผนงาน/โครงการ (เช่น คน/เครื่องมือ/องค์กร)
- การขาดการประสานการดำเนินงานระหว่างภาคี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จ
อย่างยั่งยืน

๒.๒) ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ทางการเมือง (Political Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิด
จาก

- ขั้นตอนการวางแผนและบริหารโครงการไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ของผู้ใช้ประโยชน์
และประเทศชาติ อันเนื่องมาจากปัจจัยทางการเมือง
- หน่วยงานผู้จัดทำงบประมาณขาดความรับผิดชอบและขาดกลไกที่พอเพียงในการ
ตรวจสอบประเมินการใช้งบประมาณจำนวนมากให้เกิดความคุ้มค่า จนอาจส่งผลให้
เกิดผลกระทบทางลบจากสื่อมวลชนได้

๒.๓) ความเสี่ยงด้านการตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (Negotiation Risk) หมายถึงความเสี่ยงที่เกิดจาก

- การขาดการมีส่วนร่วมของกลุ่มประชาชนผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากแผนงาน/โครงการ
- การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ มิได้กระจายผลประโยชน์ที่ถูกต้องชอบธรรมไปยังภาคส่วนที่ควรได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

๓) ตัวแปรด้านความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

ในชุดคำถามตามคู่มือนี้ยังใช้การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในการจัดทำแผนงาน/โครงการของส่วนราชการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ เป็นต้นไป ซึ่งเป็นการตรวจสอบความมีธรรมาภิบาล ๘ ประการ ได้แก่

หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (Public Accountability)

แผนงาน/โครงการที่มีธรรมาภิบาลตามหลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะ จะต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือหน่วยงาน โดยผู้รับผิดชอบจะต้องสามารถอธิบายทุกอย่างเกี่ยวกับโครงการได้ (Answerability) และรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากแผนงาน/โครงการนั้น ต่อสาธารณะ (Consequence)

หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะเป็นหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญที่สุด แผนงาน/โครงการที่ดำเนินการโดยขาดผู้รับผิดชอบในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน แล้วปล่อยให้การใช้งบประมาณแผ่นดินดำเนินไปตามขั้นตอนที่วางไว้ ย่อมมีโอกาสจะละเว้นการดำเนินการตามธรรมาภิบาลในด้านอื่นๆด้วย เช่น มีการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลในข้อ “หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ” โดยจัดสัมมนากลุ่มย่อย แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับผลที่ได้จากการสัมมนา หรือผู้รับผิดชอบอาจให้ความสำคัญกับผลการสัมมนา แต่ไม่ติดตามผล ฝ่ายปฏิบัติอาจนำผลที่ได้ไปดำเนินการโดยไม่คำนึงถึงหลัก “ความเสมอภาค” เป็นต้น

หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ (Public Participation)

แผนงาน/โครงการที่ใช้หลักธรรมาภิบาลตาม “หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ” ต้องเป็นแผนงาน/โครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้รับรู้และร่วมตัดสินใจ โดยการมีส่วนร่วมอาจอยู่ในรูปแบบของการเข้าร่วมโดยตรง หรือมีส่วนร่วมโดยผ่านหน่วยงาน สถาบัน ประชาคม หรือผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตย

การจัดทำแผนงาน/โครงการโดยใช้ “หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณะ” หมายความว่าจะต้องมีการสรุปผลข้อคิดเห็นที่ได้จากผู้เกี่ยวข้องกับแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน และนำข้อคิดเห็นนี้ไปประกอบการวางแผนดำเนินโครงการและการจัดสรรงบประมาณโครงการด้วย

หลักการสนองตอบรับ (Responsiveness)

หลักธรรมาภิบาลข้อนี้หมายความว่าผู้จัดทำแผนงาน/โครงการในขั้นตอน “การวิเคราะห์เบื้องต้น” และ “การวางแผนโครงการ” ต้องนำปัญหาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มาร่วมพิจารณาด้วย

การใช้ “หลักการสนองตอบรับ” มิได้หมายความว่าวางแผนโครงการให้เป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกประการ แต่เป็นการวางแผนโครงการให้สามารถสนองตอบรับปัญหาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามเงื่อนไขของความจำเป็น งบประมาณ และงบประมาณที่สมเหตุสมผล โดยให้คำนึงถึง “หลักความเสมอภาค” ด้วย

หลักนิติธรรม (Rule of law)

แผนงาน/โครงการที่มีธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรมต้องเป็นแผนงาน/โครงการที่อยู่ภายใต้กฎระเบียบและหลักการปฏิบัติในระดับสากล ไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องและเท่าเทียมกัน แผนงาน/โครงการนั้นต้องไม่ขัดต่อสิทธิมนุษยชน ถึงแม้ว่าจะเป็นชนกลุ่มน้อย โดยทั่วไปการบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถตอบคำถามสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของแผนงาน/โครงการได้อย่างครบถ้วน

หากมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านนี้จะช่วยให้ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ใช้ประโยชน์จากโครงการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถพยากรณ์ผลที่เกิดขึ้นจากโครงการได้อย่างแม่นยำ (Predictability)

หลักคุณธรรม (Virtue)

แผนงาน/โครงการที่มีธรรมาภิบาลตาม “หลักคุณธรรม” ต้องเป็นแผนงาน/โครงการที่มีผู้บริหารโครงการและทีมงานที่ตระหนักถึงสิ่งที่ไม่ถูกต้องจากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ โดยผู้ได้รับผลกระทบต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เช่นผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการต้องได้รับการชดเชย

หลักความโปร่งใส (Transparency)

หลักธรรมาภิบาลข้อนี้หมายความว่า หน่วยงานผู้จัดทำคำของบประมาณแผ่นดินควรเปิดเผยรายละเอียดของโครงการตามชั้นความลับ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบถึงผลกระทบจากแผนงาน/โครงการทั้งด้านบวกและด้านลบ

แผนงาน/โครงการที่มีธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใสต้องเป็นแผนงาน/โครงการที่มีการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากแผนงาน/โครงการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย ข้อมูลที่ได้รับต้องพอเพียง และอยู่ในรูปแบบการนำเสนอที่ง่ายแก่การเข้าใจ

หลักความเสมอภาค (Equity)

แผนงาน/โครงการที่มีธรรมาภิบาลตามหลักความเสมอภาคต้องเป็นแผนงาน/โครงการที่สมาชิกของผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้รับการดูแลอย่างเสมอภาค ไม่มีกลุ่มใดที่ถูกกีดกัน และกลุ่มที่อ่อนแอหรือด้อยโอกาสต้องได้โอกาสในการปรับปรุงหรือคงไว้ซึ่งการรับประโยชน์โดยเสมอภาค

หลักความคุ้มค่า (Value for Money)

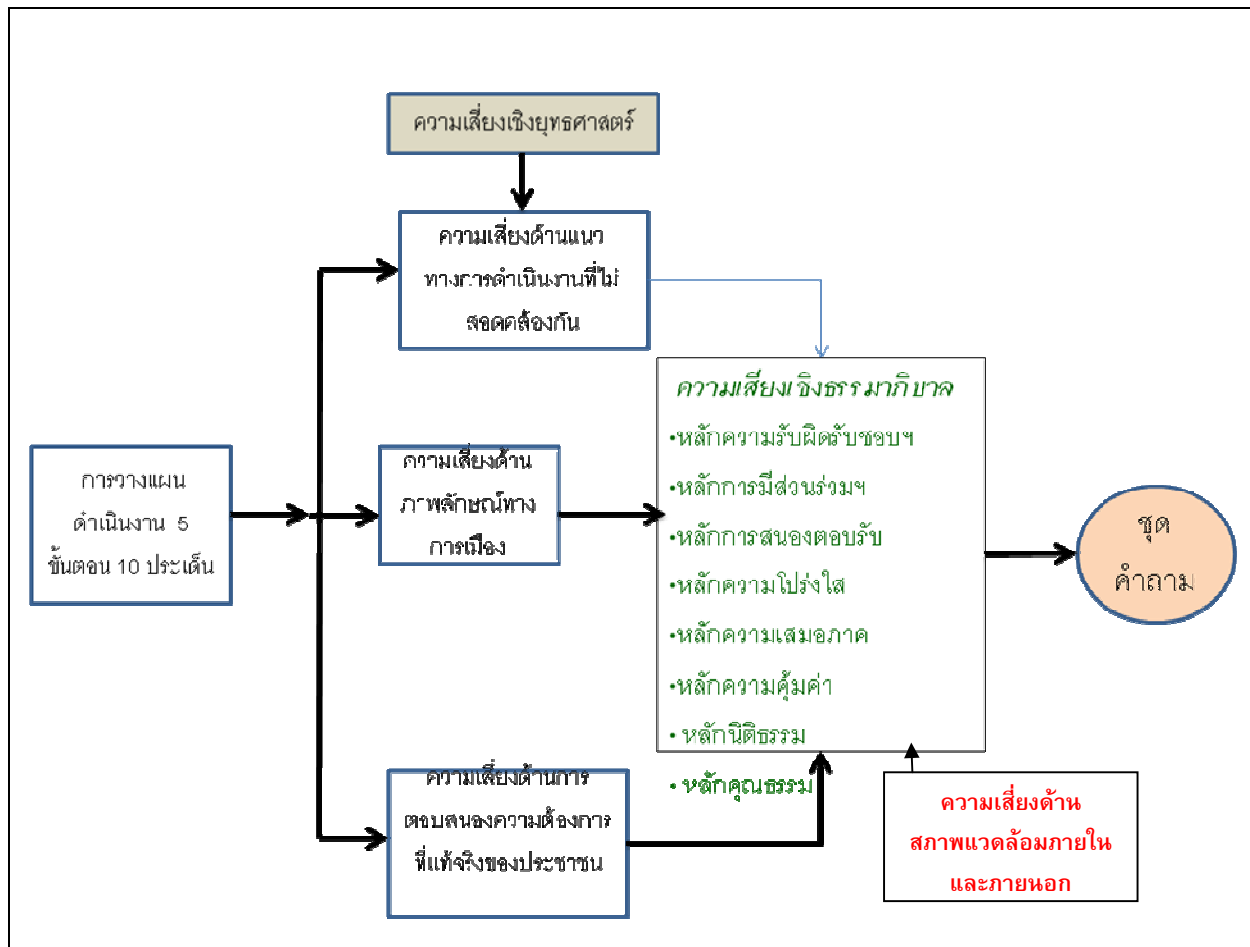
การคัดเลือกแผนงาน/โครงการตามหลักความคุ้มค่า หมายถึง การพิจารณาแผนงาน/โครงการจากวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงความจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ และการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการทางเลือก จำเป็นต้องวิเคราะห์ความคุ้มค่าของทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ การได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าของเงินที่จัดเป็นรายจ่ายลงทุน หรือการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม โดยคำนึงผลกระทบต่อผู้ที่ไม่ได้เกี่ยวข้อง รวมถึงสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนากระบวนการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๔) ความเชื่อมโยงระหว่างขั้นตอนการวางแผนดำเนินงาน ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลและชุดคำถาม

ตัวแบบที่กำหนดขึ้นนี้ได้เชื่อมโยงความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ๓ มิติ และความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ๘ ประการ กับขั้นตอนการวางแผนโครงการ ๕ ขั้นตอน ๑๐ ประเด็นคำถามหลักเข้าด้วยกัน เพื่อจะสามารถวิเคราะห์ได้ว่า แผนงาน/โครงการก่อนของงบประมาณแผ่นดิน ได้รับการวางแผนอย่างถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาลหรือไม่

การละเว้นไม่จัดทำแผนงาน/โครงการในแต่ละขั้นตอนของการวางแผนโครงการอย่างมีธรรมาภิบาล จะก่อให้เกิดความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ด้านใดบ้าง

ความเชื่อมโยงของ ๓ ตัวแปรข้างต้นได้แสดงไว้ในภาพที่ ๑ โดยคำตอบที่ได้จากชุดคำถามคือ ข้อมูลดิบที่จะนำไปประเมินว่าแผนงาน/โครงการที่จัดทำค่าของงบประมาณมานั้น มีความเสี่ยงที่ไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลหรือไม่และมากน้อยเพียงใด

ภาคผนวกรูปที่ ๑ : กรอบความสัมพันธ์ของตัวแปรในการปรับปรุงชุดคำถาม

ภาคผนวก ๔

การประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และความเสี่ยงประเภทอื่น ๆ

หน่วยงานผู้จัดทำคำของบประมาณจะต้องการประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกและความเสี่ยงประเภทอื่น ๆ ภายหลังจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลแล้ว โดยเป็นการประเมินเพื่อจัดระดับความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ๖ ด้าน ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงด้านการเมืองและสังคม
- ๒) ความเสี่ยงด้านการเงินและเศรษฐกิจ
- ๓) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย
- ๔) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี
- ๕) ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ
- ๖) ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม/ธรรมชาติ

ความเสี่ยงแต่ละด้านจะประกอบด้วยปัจจัยเสี่ยงเป็นคำถามย่อยให้ผู้จัดทำคำของบประมาณเลือกตอบ โดยต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมในทุกปัจจัยเสี่ยงที่กำหนดให้และอาจจะระบุประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ในแต่ละปัจจัยเสี่ยงที่กำหนดขึ้น ผู้จัดทำคำขอต้องระบุระดับความเสี่ยงว่ายอมรับได้หรือไม่ใน ๓ ประเด็น คือ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และความสามารถหรือคุณภาพในการจัดการความเสี่ยง

ผู้จัดทำคำของบประมาณจะต้องระบุว่าแผนงาน/โครงการของตนมีปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมข้อใดตามตัวเลือกที่กำหนดให้ ในกรณีที่ปัจจัยเสี่ยงไม่ตรงกับตัวเลือกที่กำหนดให้ในโปรแกรมซอฟต์แวร์ ผู้จัดทำคำของบประมาณจะสามารถใช้ตัวเลือก “อื่นๆ” เป็นช่องทางในการระบุปัจจัยเสี่ยงให้ตรงกับแผนงาน/โครงการของตน

ผู้จัดทำคำของบประมาณจะต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกตัวโครงการในทุกคำถามย่อย เพื่อระบุระดับความเสี่ยงว่ายอมรับได้หรือไม่ใน ๓ ประเด็น คือ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และความสามารถหรือคุณภาพในการจัดการ โดยในแต่ละมิติจะมีคำตอบให้เลือก ๒ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยงตามมิติการประเมินความเสี่ยง

มิติการประเมินความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	สูงหรือต่ำ
ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ยอมรับได้ หรือยอมรับไม่ได้
ความสามารถในการบริหารจัดการ	จัดการได้ หรือจัดการไม่ได้

เมื่อมีการระบุระดับความเสี่ยงแล้ว ผู้จัดทำคำของบประมาณต้องให้คำอธิบายเพื่อยืนยันคำตอบในแต่ละข้อ โดยอธิบายว่า เหตุใดจึงได้บันทึกว่าโครงการมีความเสี่ยงสูงหรือต่ำ ในข้อนั้น มีหลักฐานใดยืนยันว่าผลกระทบต่อโครงการอยู่ในระดับ “รุนแรงยอมรับได้” หรือ “รุนแรงยอมรับไม่ได้” และมีหลักฐานใดที่ยืนยันว่าความเสี่ยงในแต่ละข้ออยู่บนความสามารถที่บริหารจัดการ “ได้” หรือ “ไม่ได้” และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยงดังกล่าวอย่างไรเพื่อจำกัดหรือควบคุมผลกระทบต่อการดำเนินโครงการ

ตารางผนวกที่ ๔-๑ การประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และความเสี่ยงประเภทอื่น ๆ

ระบุความเสี่ยง	ผลการประเมินความเสี่ยง		
	โอกาสเกิดความเสี่ยง	ระดับความรุนแรง	ความสามารถจัดการ
๑. ความเสี่ยงด้านการเมืองและสังคม			
( ) ความต่อเนื่องในเชิงนโยบายของรัฐบาล ( ) การแทรกแซงจากบุคคลภายนอก (บุคคลภายนอก หมายถึง องค์กรNGOs ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ นักธุรกิจในพื้นที่ ผู้มีอิทธิพลทางการเมือง เป็นต้น) ( ) การร่วมมือเชิงนโยบายระหว่างผู้บริหารราชการส่วนกลาง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ( ) ความร่วมมือของผู้บริหารภายในองค์กร ( ) ความร่วมมือจากสภาพแรงงานขององค์กร			

ตารางภาคผนวกที่ ๔-๑ การประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และความเสี่ยงประเภทอื่น ๆ (ต่อ)

ระบุความเสี่ยง	ผลการประเมินความเสี่ยง		
	โอกาสเกิดความเสี่ยง	ระดับความรุนแรง	ความสามารถจัดการ
( ) ความร่วมมือระหว่างกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
๒. ความเสี่ยงด้านการเงินและเศรษฐกิจ			
( ) ความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย ( ) ความผันผวนของอัตราเงินเฟ้อ ( ) ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ( ) ความผันผวนของราคาวัตถุดิบ เช่น ราคาน้ำมัน เหล็ก ฯลฯ ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....			
๓. ความเสี่ยงด้านกฎหมาย			
( ) ความคลุมเครือของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ( ) การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่าง ๆ ( ) ความไม่มั่นใจในการบังคับใช้กฎหมาย ( ) กฎหมายไม่ครอบคลุม ( ) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ล้าหลังไม่ทันสมัย ไม่ทันการเปลี่ยนแปลง ( ) การเปลี่ยนแปลงมติที่เกี่ยวข้อง ( ) อื่น ๆ			
๔. ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี			
( ) การเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม ( ) การล้าหลังของเทคโนโลยีเนื่องจากมีเทคโนโลยีใหม่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ( ) ความผิดพลาดของเทคโนโลยีที่ใหม่จนเกินไป ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ			

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๑ การประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และความเสี่ยงประเภทอื่น ๆ (ต่อ)

ระบุความเสี่ยง	ผลการประเมินความเสี่ยง		
	โอกาสเกิดความเสี่ยง	ระดับความรุนแรง	ความสามารถจัดการ
๕. ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ			
( ) การขาดแคลนบุคลากร ( ) การขาดแคลนทรัพยากร ( ) การขาดแคลนวัตถุดิบ ( ) ความไม่แน่นอนของความต้องการ (อุปสงค์) ของผลผลิต โครงการในตลาด			
๕. ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ			
( ) ความไม่แน่นอนของการได้รับงบประมาณในแต่ละปี ( ) ไม่ได้บริหารจัดการงบประมาณตามที่เสนอโครงการ ( ) การเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่ดำเนินการ ( ) กลไกในการดำเนินงานไม่เหมาะสม ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ			
๖. ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม/ภัยธรรมชาติ			
( ) การก่อความไม่สงบ ( ) สงคราม ( ) น้ำท่วม ( ) พายุไต้ฝุ่น ( ) โคลนถล่ม ( ) แผ่นดินไหว ( ) ภัยแล้ง ( ) โรคระบาด ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ			

ภาคผนวก ๕

ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ

รูปแบบคำถามย่อยได้สร้างขึ้นมาโดยอิงกับแบบฟอร์มการจัดทำคำของบประมาณประจำปี เพราะเป็นข้อความที่ผู้จัดทำงบประมาณแผ่นดินมีข้อมูลและมีความคุ้นเคยอยู่แล้วบางส่วน เป็นการลดภาระของผู้ตอบ นอกจากนั้นในชุดคำถามย่อยยังได้จัดทำขึ้นในลักษณะที่เป็นข้อความชี้แนะให้ผู้ตอบสามารถตอบได้ตรงประเด็นมากขึ้น

หลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลตามคู่มือนี้ จะแบ่งออกเป็น ๒ ระดับคือระดับของคำถามหลัก และ ระดับคำถามย่อย ซึ่งแต่ละข้อคำถามจะมีหลักธรรมาภิบาล ๑ ข้อที่เชื่อมโยงกับความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกัน

๕.๑ คำอธิบายชุดคำถาม

๑) หลักธรรมาภิบาลของชุดคำถามหลัก

ชุดคำถามหลักประกอบด้วยคำถาม ๕ ชุดคือคำถามชุด ก, ข, ค, ง, และ จ ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการวางแผนและบริหารแผนงาน/โครงการของสำนักงานงบประมาณ ดังนี้

ชุดคำถาม	ขั้นตอนการริเริ่มโครงการ
คำถามชุด ก	๑. ริเริ่มโครงการใหม่และการวิเคราะห์เบื้องต้น
คำถามชุด ข	๒. วิเคราะห์และวางแผนรายละเอียดโครงการ
คำถามชุด ค	๓. วิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณ
คำถามชุด ง	๔. ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ
คำถามชุด จ	๕. ทบทวน/ตรวจสอบ/ประเมินผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา

คำถามมีทั้งหมด ๑๖ ข้อ ๑๐ ประเด็นหลัก ในแต่ละข้อจะมีความเชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาลที่ช่วยลดความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ตามรายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ ๕-๑

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๑ คำถามหลักที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาลและความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์

ชุดคำถาม	ประเด็นคำถาม	หลักธรรมาภิบาล	ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์
ชุด ก	ริเริ่มโครงการใหม่และการวิเคราะห์เบื้องต้น		
ประเด็นที่ ๑	พิจารณาที่มาโครงการ กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
คำถาม ก- ๑	โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการและ/หรือแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่	สนองตอบรับ	Key Risk Areas
ประเด็นที่ ๒	พิจารณาศักยภาพและความพร้อมของโครงการ		
คำถาม ก- ๒	มีรายงานการทบทวนที่แสดงศักยภาพและความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการหรือไม่	ความรับผิดชอบ	Key Risk Areas
ชุด ข	การวิเคราะห์และวางแผนรายละเอียดโครงการ		
ประเด็นที่ ๓	พิจารณาขอบเขตของโครงการ		
คำถาม ข- ๑	โครงการนี้มีการวิเคราะห์ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบของโครงการหรือไม่	ความรับผิดชอบ	Political Risk
คำถาม ข- ๒	มีการนำข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมากำหนดขอบเขตของโครงการหรือไม่	การมีส่วนร่วม	Key Risk Areas
ประเด็นที่ ๔	วิเคราะห์กระบวนการนำส่งผลผลิตและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการ		
คำถาม ข- ๓	ได้มีการนำผลการศึกษาด้านปัญหาและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการ เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้เกี่ยวข้องหรือไม่	ความโปร่งใส	Negotiation Risk
คำถาม ข- ๔	คาดว่าโครงการจะมีผลกระทบเชิงลบหรือไม่	คุณธรรม	Political Risk
คำถาม ข- ๕	มีการกำหนดรูปแบบองค์กรพร้อมบุคลากรที่จะดำเนินงานประจำเมื่อโครงการสิ้นสุดแล้วหรือไม่	ความรับผิดชอบ	Key Risk Areas
ประเด็นที่ ๕	การวิเคราะห์ความคุ้มค่าและผลประโยชน์ของโครงการ		
คำถาม ข- ๖	มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการหรือไม่	ความคุ้มค่า	Key Risk Areas

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๑ คำถามหลักที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาลและความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (ต่อ)

ชุดคำถาม	ประเด็นคำถาม	หลักธรรมาภิบาล	ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์
ชุด ค	วิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณโครงการ		
ประเด็นที่ ๖	มีการใช้ผลของการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการนี้มาจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อของบประมาณแผ่นดิน		
คำถาม ค- ๑	ผู้รับผิดชอบโครงการได้ใช้หลักความคุ้มค่าในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการหรือไม่	ความคุ้มค่า	Key Risk Areas
ชุด ง	การเตรียมการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ		
ประเด็นที่ ๗	พิจารณาความคืบหน้าตามแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ		
คำถาม ง- ๑	มีการกำหนดระยะเวลาตามขอบเขตและแผนการดำเนินโครงการหรือไม่	ความรับผิดชอบ	Key Risk Areas
คำถาม ง- ๒	"แผนปฏิบัติการ" และ "แผนงบประมาณ" โครงการมีความสอดคล้องกันหรือไม่	ความรับผิดชอบ	Key Risk Areas
คำถาม ง- ๓	ในแผนปฏิบัติการได้มีการคำนึงถึงมาตรการป้องกันการทุจริตและตรวจสอบหรือไม่	ความรับผิดชอบ	Key Risk Areas
ประเด็นที่ ๘	ทบทวน/การปรับเปลี่ยนแผน (งาน งบประมาณ และ ระยะเวลา)		
คำถาม ง- ๔	โครงการมีการเตรียมการโดยกำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ในกรณีที่มีสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกหรือไม่	ความรับผิดชอบ	Key Risk Areas
คำถาม ง- ๕	ผู้รับผิดชอบโครงการได้รับทราบและเห็นชอบกับทางเลือกในการเตรียมการกรณีที่มีสถานการณ์เปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกที่กำหนดขึ้น ใช่หรือไม่	ความรับผิดชอบ	Negotiation Risk
ประเด็นที่ ๙	สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียนจากการดำเนินโครงการ		
คำถาม ง- ๖	มีรายงานการศึกษาที่สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียนจากการดำเนินโครงการหรือไม่	ความโปร่งใส	Political Risk
ชุด จ	ทบทวน/ตรวจสอบ/ประเมินผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา		
ประเด็นที่ ๑๐	ทบทวน/ตรวจสอบสถานภาพโครงการ		
คำถาม จ- ๑	หน่วยงานมีรายงานประเมินผลการใช้งานโครงการที่ผ่านมาหรือไม่	ความรับผิดชอบ	Political Risk

๒) หลักธรรมาภิบาลชุดคำถามย่อย

นอกจากหลักธรรมาภิบาลจะนำไปใช้กับคำถามหลักแล้ว ในการตั้งคำถามในประเด็นย่อยแต่ละข้อคำถาม ยังได้คำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลที่ควรจะมีในกิจกรรมแต่ละข้อย่อยด้วย โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ จะได้เห็นหลักธรรมาภิบาลที่ควรจะใช้ในกิจกรรมในคำถามย่อยซึ่งส่วนราชการที่นำเสนอของงบประมาณไม่เห็นส่วนนี้ เพื่อให้การพิจารณาความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลประกอบการจัดทำงบประมาณมีประสิทธิภาพและทันตามกรอบเวลาที่จำกัดได้ดีขึ้น

ชุดคำถามย่อยมีทั้งหมด ๓๑ ข้อ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ส่วนราชการผู้วิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลในการจัดทำแผนงาน/โครงการสามารถอธิบายได้ว่า ในการจัดทำแผนงาน/โครงการแต่ละขั้นตอน ได้ใช้หลักธรรมาภิบาลตามที่กำหนดขึ้นในชุดคำถามอย่างไร

ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างคำถามในชุด ก ซึ่งเป็นขั้นตอนการริเริ่มโครงการใหม่และการวิเคราะห์เบื้องต้น โดยในประเด็นที่ ๑ ของขั้นตอนนี้คือ “การพิจารณาที่มาโครงการ กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย” จะเห็นว่าแผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ต่ำควรเป็นโครงการที่ตอบสนองความต้องการและ/หรือแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้จัดทำโครงการเพื่อของงบประมาณแผ่นดินควรต้องมีหลักธรรมาภิบาลข้อ “การสนองตอบรับ”

ดังนั้นในคำถามที่ ๑ จึงได้ตั้งคำถามว่า “โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการและ/หรือแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่” ข้อคำถามหลักในข้อ ๑ เป็นข้อคำถามที่ตรวจสอบ ธรรมาภิบาลด้าน “การสนองตอบรับ” โดยหน่วยงานจะจัดทำโครงการอย่างมีธรรมาภิบาลข้อนี้ได้ต้องดำเนินโครงการโดยใช้หลัก “ความรับผิดชอบ” หลัก “การสนองตอบรับ” หลัก “การมีส่วนร่วม” และหลัก “ความเสมอภาค” ในขั้นตอนย่อย

โดยผู้จัดทำโครงการที่เสนอของงบประมาณต้องสามารถตอบข้อคำถามย่อยได้ว่า

- เป้าหมายของโครงการคืออะไร
- ใครคือกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ
- สามารถยืนยันได้ว่าได้มีการประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มเป้าหมายมาร่วมแสดงความคิดเห็นด้วยวิธีใด

พร้อมเอกสารยืนยันว่าได้มีการจัดกิจกรรม เช่น จัดสัมมนากลุ่มย่อยจริง มีรายงานแสดงผลการประชุมจริง

- โครงการนี้ต้องครอบคลุมข้อคิดเห็นทุกภาคส่วนแม้แต่ชนกลุ่มน้อย คนด้อยโอกาส

ถ้าผู้ของงบประมาณสามารถตอบได้ถูกต้องทุกข้อย่อย ย่อมถือได้ว่าโครงการที่จัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดินนี้เป็นโครงการที่ตอบสนองความต้องการและ/หรือแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายจริง

หากตอบได้เพียงบางข้อ ก็เท่ากับว่ามีการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลัก “การสนองตอบรับ” ไม่สมบูรณ์ ในการให้คะแนน ข้อที่ตอบไม่ได้หรือไม่สมบูรณ์ย่อมต้องถูกลดคะแนน

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๒ คำถามหลักและคำถามย่อยที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาล

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล		หลักธรรมาภิบาล
คำถามชุด ก	ริเริ่มโครงการใหม่และการวิเคราะห์เบื้องต้น	
ประเด็นที่ ๑	พิจารณาที่มาโครงการ กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	
สมมติฐาน ๑	ต้องเป็นการดำเนินโครงการที่ตอบสนองความต้องการและ/หรือ แก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย	
คำถาม ก- ๑	โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการและ/หรือ แก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่	สนองตอบรับ
	ถ้าตอบว่า “ใช่” โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้	
ก-๑.๑	วัตถุประสงค์ของโครงการคือ	รับผิดรับชอบ
ก-๑.๒	กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการคือ	สนองตอบรับ
ก-๑.๓	สรุปปัญหา/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	สนองตอบรับ
ก-๑.๔	ระบุวิธีการเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้เสียได้ร่วมแสดงความ คิดเห็นพร้อมเอกสารยืนยันว่ามีกิจกรรมจริง	การมีส่วนร่วม
ก-๑.๕	มีกลุ่มเป้าหมายใดที่มีได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/โครงการ	ความเสมอภาค
ประเด็นที่ ๒	พิจารณาศักยภาพและความพร้อมของโครงการ	
สมมติฐาน ๒	ได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการพิจารณาศักยภาพและความพร้อมของ การบริหารโครงการ	
คำถาม ก- ๒	มีรายงานการทบทวนที่แสดงศักยภาพและความพร้อมของผู้รับผิดชอบ โครงการหรือไม่	รับผิดรับชอบ
	ถ้าตอบว่า “ มี “ หรือ “มีบางส่วน” โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้	
ก-๒.๑	สรุปศักยภาพและความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินโครงการให้ สำเร็จได้อย่างไร	รับผิดรับชอบ
ก-๒.๒	ระบุว่าโครงการนี้หน่วยงานของท่านสามารถดำเนินการได้เองทั้งหมด หรือต้องมีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น กรณีที่มีการบูรณาการกับ หน่วยงานอื่น โปรดระบุชื่อหน่วยงานที่บูรณาการด้วย	นิติธรรม
ก-๒.๓	ระบุประสบการณ์ที่ผู้รับผิดชอบ/หัวหน้าโครงการเคยบริหารโครงการ ลักษณะเดียวกัน	รับผิดรับชอบ
	กรณีที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ไม่ต้องตอบ	

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๒ คำถามหลักและคำถามย่อยที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล		หลักธรรมาภิบาล
คำถามชุด ข:	การวิเคราะห์และวางแผนรายละเอียดโครงการ	
ประเด็นที่ ๓	พิจารณาขอบเขตของโครงการ	
สมมติฐาน ๓	ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบต้องได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	
คำถาม ข- ๑	โครงการนี้มีการวิเคราะห์ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบของโครงการหรือไม่	รับผิดชอบ
	ถ้าตอบว่า “ มี “ โปรดระบุรายละเอียดต่อไปนี้	
ข-๑.๑	ผลผลิตของโครงการคือ	คุ้มค่า
ข-๑.๒	ผลลัพธ์ของโครงการคือ	คุ้มค่า
ข-๑.๓	ระบุการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพร้อมเอกสารประกอบ	การมีส่วนร่วม
คำถาม ข- ๒	มีการนำข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากำหนดขอบเขตของโครงการหรือไม่	การมีส่วนร่วม
	ถ้าตอบว่า “ มี “ โปรดให้รายละเอียดกิจกรรมที่ดำเนินการต่อไปนี้	
ข-๒.๑	สรุปผลการประชุมชี้แจงผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อยืนยันการยอมรับของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและระบุเอกสารที่เกี่ยวข้อง	การมีส่วนร่วม
ข-๒.๒	ระบุเอกสารเพื่อยืนยันการยอมรับของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น รายงานการประชุม	การมีส่วนร่วม
คำถาม ข- ๓	ได้มีการนำผลการศึกษาด้านปัญหาและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการ เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้เกี่ยวข้องหรือไม่	ความโปร่งใส
	ถ้าตอบว่า “ มี “ โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้	
ข-๓.๑	ระบุวิธีการที่ได้ดำเนินการ ผลการศึกษาด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ	ความโปร่งใส
คำถาม ข- ๔	คาดว่าโครงการจะมีผลกระทบเชิงลบหรือไม่	คุณธรรม
	ถ้าตอบว่า “ มี “ โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้	
ข-๔.๑	ระบุผู้ที่เสี่ยงจะได้รับผลกระทบทางลบจากการดำเนินโครงการ	ความเสมอภาค
ข-๔.๒	ผู้รับผิดชอบมีแนวทางในการบริหารจัดการผลกระทบเชิงลบอย่างไร	ความเสมอภาค

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๒ คำถามหลักและคำถามย่อยที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล		หลักธรรมาภิบาล
ข-๔.๓	ระบุว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบจะได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมอย่างไร	นิติธรรม
ข-๔.๔	ระบุวิธีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทราบถึงผลกระทบเชิงลบ และผลกระทบเชิงลบนั้นเป็นที่ยอมรับหรือไม่	ความโปร่งใส
ประเด็นที่ ๔	วิเคราะห์กระบวนการนำส่งผลผลิตและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการ	
สมมติฐาน ๔	การวิเคราะห์กระบวนการนำส่งผลผลิตและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการต้องเป็นไปอย่างมีธรรมาภิบาล	
คำถาม ข- ๕	มีการกำหนดรูปแบบองค์กรพร้อมบุคลากรที่จะดำเนินงานประจำเมื่อโครงการสิ้นสุดแล้วหรือไม่	รับผิดชอบ
	ถ้าตอบว่า “ มี “ หรือ “มีบางส่วน” โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้	
ข-๕.๑	ระบุองค์กร/หน่วยงานที่จะดำเนินการบริหารหลังจากโครงการเสร็จสิ้น	รับผิดชอบ
ประเด็นที่ ๕	การวิเคราะห์ความคุ้มค่าและผลประโยชน์ของโครงการ	
สมมติฐาน ๕	การจัดทำโครงการอย่างมีธรรมาภิบาลต้องวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ หรือวัดต้นทุนประสิทธิผล	
คำถาม ข- ๖	มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการหรือไม่	ความคุ้มค่า
	ถ้าตอบว่า “ มี “ โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมดังต่อไปนี้	
ข-๖.๑	ระบุผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการนี้ <u>กรณีของโครงการด้านเศรษฐกิจ</u> ระบุผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการนี้ในรูปของตัวเงินและ/หรือไม่ใช้ตัวเงิน <u>กรณีของโครงการด้านอื่นที่ไม่ใช่ด้านเศรษฐกิจ</u> ระบุผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการนี้ทั้งทางตรงและทางอ้อม	ความคุ้มค่า

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๒ คำถามหลักและคำถามย่อยที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล		หลักธรรมาภิบาล
ข-๖.๒	ระบุความคุ้มค่าของโครงการ	ความคุ้มค่า
	<u>*กรณีโครงการด้านเศรษฐกิจ</u> ระบุความคุ้มค่าของโครงการในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล <u>* กรณีโครงการอื่นที่ไม่ใช่ด้านเศรษฐกิจ</u> ระบุต้นทุนประสิทธิภาพ (Cost Effectiveness) ที่คาดว่าจะต้องจ่ายในการดำเนินโครงการนี้	
คำถาม ง- ๒	“แผนปฏิบัติการ” และ “แผนงบประมาณ” โครงการมีความสอดคล้องกันหรือไม่	รับผิดชอบ
	ถ้าตอบว่า “ มีความสอดคล้อง ” โปรดแสดงรายละเอียดต่อไปนี้	
ง-๒.๑	แสดงรายงานที่เปรียบเทียบ “แผนปฏิบัติการ และ “แผนงบประมาณ”	รับผิดชอบ
คำถาม ง- ๓	ในแผนปฏิบัติการได้มีการคำนึงถึงมาตรการป้องกันการทุจริตและตรวจสอบหรือไม่	รับผิดชอบ
	ถ้าตอบว่า “มี” โปรดให้รายละเอียดต่อไปนี้	
ง-๓.๑	ระบุถึงมาตรการป้องกันการทุจริตและตรวจสอบดังกล่าว	นิติธรรม
ประเด็นที่ ๘	ทบทวน/การปรับเปลี่ยนแผน (งาน งบประมาณ และ ระยะเวลา)	
สมมติฐาน ๘	แผนปฏิบัติงานและแผนงบประมาณของโครงการต้องมีความยืดหยุ่นและมีความเป็นไปได้	
คำถาม ง- ๔	โครงการมีการเตรียมการโดยกำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ในกรณีที่มีสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอก หรือไม่	รับผิดชอบ
	ถ้าตอบว่า “ มี ” โปรดให้รายละเอียดต่อไปนี้	
ง-๔.๑	สรุปทางเลือกที่เป็นไปได้ในกรณีที่มีสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอก ให้สรุปว่า (๑) แต่ละสถานการณ์มีทางเลือกอะไรบ้าง (๒) เรียงลำดับทางเลือกพร้อมเหตุผล	รับผิดชอบ

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๒ คำถามหลักและคำถามย่อยที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล		หลักธรรมาภิบาล
คำถาม ง-๕	ผู้รับผิดชอบโครงการได้รับทราบและเห็นชอบกับทางเลือกในการเตรียมการกรณีที่มีสถานการณ์เปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกที่กำหนดขึ้น ใช่หรือไม่	รับผิดชอบ
	ถ้าตอบว่า “ใช่” โปรดให้รายละเอียด	
ง- ๕.๑	โปรดสรุปประเด็นที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้รับทราบและเห็นชอบกับทางเลือกในการเตรียมการในกรณีที่มีสถานการณ์เปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกที่กำหนดขึ้น	รับผิดชอบ
ประเด็นที่ ๙	สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียนจากการดำเนินโครงการ	
สมมติฐาน ๙	มีรายงานการศึกษาที่สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียนจากการดำเนินโครงการ	
คำถาม ง- ๖	มีรายงานการศึกษาที่สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียนจากการดำเนินโครงการหรือไม่	ความโปร่งใส
	ถ้าตอบว่า “ มี “ โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้	
ง-๖.๑	ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะมีผลต่อความสำเร็จของโครงการ โดยต้องเป็นปัญหาและอุปสรรคที่รวบรวมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	รับผิดชอบ
ง-๖.๒	เขียนสรุปปัญหา อุปสรรค ที่ต้องตระหนักระหว่างการดำเนินโครงการ ซึ่งถ้าเกิดขึ้นจะกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ	ความโปร่งใส
ง-๖.๓	เขียนสรุปการวางแผนแนวทางในการแก้ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	สนองตอบรับ

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๒ คำถามหลักและคำถามย่อยที่เชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล		หลักธรรมาภิบาล
คำถาม จ:	การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการต่อเนื่องและโครงการที่สำเร็จแล้วและต้องการขยายผลโครงการ	
ประเด็น ๑๐	ทบทวน/ตรวจสอบสถานภาพโครงการ	
สมมติฐาน ๑๐	ควรมีรายงานประเมินผลการใช้งานโครงการที่ผ่านมา และมีข้อมูลด้านการติดตาม / ปรับปรุง / แก้ไข	
คำถาม จ- ๑	หน่วยงานมีรายงานประเมินผลการใช้งานโครงการที่ผ่านมาหรือไม่	รับผิดชอบ
	ถ้าตอบว่า “มี” โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้	
จ-๑.๑	ระบุผู้รับผิดชอบในการบริหาร จัดการ / ดูแล / บำรุงรักษาผลผลิตโครงการ	รับผิดชอบ
จ-๑.๒	ระบุแนวทางการประเมินผลลัพธ์และความพึงพอใจกลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รับผิดชอบ
	*กรณีที่ไม่มียา่งงานประเมินผลการใช้งานโครงการที่ผ่านมา ไม่ต้องตอบ	

๕.๒ การกำหนดหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามลักษณะโครงการ

หลักธรรมาภิบาลที่ใช้กับโครงการที่มีลักษณะต่างกัน ๔ ประเภท (โครงการด้านการบริหารทั่วไป โครงการด้านบริการสังคมและชุมชน โครงการด้านเศรษฐกิจ และโครงการด้านอื่น) จะเหมือนกันในทุกโครงการ แต่จะมีความแตกต่างกันในด้านน้ำหนักของแต่ละลักษณะโครงการ เพราะจำนวนข้อคำถามย่อยในแต่ละลักษณะโครงการไม่เท่ากัน การให้น้ำหนักด้านการใช้หลักธรรมาภิบาลจึงขึ้นอยู่กับจำนวนข้อคำถามย่อยที่กำหนดให้แตกต่างกันตามลักษณะโครงการ ซึ่งได้กำหนดจำนวนคำถามย่อยของแต่ละลักษณะโครงการ ดังแสดงในตารางภาคผนวกที่ ๕-๓ และ ๕-๔

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๓ สรุปจำนวนข้อและการแจกแจงหลักธรรมาภิบาลรายชุดคำถามย่อย

หลักธรรมาภิบาลสำหรับคำถามย่อย				
หลักธรรมาภิบาล	โครงการด้านการบริหารทั่วไป	โครงการด้านการบริการ ชุมชนและสังคม	โครงการด้านเศรษฐกิจ	โครงการด้านอื่น
การมีส่วนร่วมสาธารณะ	๑	๓	๓	๓
การสนองตอบรับ	๓	๓	๓	๓
ความคุ้มค่า	๓	๔	๔	๔
ความโปร่งใส	๑	๒	๓	๓
ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ	๙	๑๒	๑๒	๑๒
หลักความเสมอภาค	๑	๒	๓	๓
หลักนิติธรรม	๒	๒	๓	๓
หลักคุณธรรม	๐	๐	๐	๐
รวม	๒๐	๒๘	๓๑	๓๑

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
จำแนกตามลักษณะโครงการ

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล		หลัก ธรรมาภิบาล	ลักษณะโครงการ				
			บริหาร ทั่วไป	บริการ สังคม	เศรษฐกิจ	อื่น ๆ	
ชุด ก	ริเริ่มโครงการใหม่และการวิเคราะห์เบื้องต้น						
ประเด็นที่ ๑	พิจารณาที่มาโครงการ กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย						
สมมติฐาน ๑	ต้องเป็นการดำเนินโครงการที่ตอบสนองความต้องการและ/หรือแก้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย						
คำถาม ก- ๑	โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการ ตอบสนองความต้องการและ/หรือ แก้ปัญหากลุ่มเป้าหมายหรือไม่	สนองตอบ รับ	X	X	X	X	
	ถ้าตอบว่า "ใช่" โปรดให้ รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้						
ก-๑.๑	วัตถุประสงค์ของโครงการคือ	รับผิดชอบ ชอบ	X	X	X	X	
ก-๑.๒	กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จาก โครงการคือ	สนองตอบ รับ	X	X	X	X	
ก-๑.๓	สรุปปัญหา/ความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย	สนองตอบ รับ	X	X	X	X	
ก-๑.๔	ระบุวิธีการเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายและ ผู้มีส่วนได้เสียได้ร่วมแสดงความ คิดเห็นพร้อมเอกสารยืนยันว่ามี กิจกรรมจริง	การมีส่วน ร่วม	X	X	X	X	
ก-๑.๕	มีกลุ่มเป้าหมายใดที่มีได้มีส่วนร่วมใน การกำหนดแผนงาน/โครงการ	ความเสมอ ภาค	X	X	X	X	
ประเด็น ๒	พิจารณาศักยภาพและความพร้อมของโครงการ						
สมมติฐาน ๒	ได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการพิจารณาศักยภาพและความพร้อมของการบริหารโครงการ						
คำถาม ก- ๒	มีรายงานการทบทวนที่แสดง ศักยภาพและความพร้อมของ ผู้รับผิดชอบโครงการหรือไม่	รับผิดชอบ ชอบ	X	X	X	X	
	ถ้าตอบว่า " มี " หรือ "มีบางส่วน" โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้						

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
จำแนกตามลักษณะโครงการ (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล		หลัก ธรรมาภิบาล	ลักษณะโครงการ			
			บริหาร ทั่วไป	บริการ สังคม	เศรษฐกิจ	อื่น ๆ
ก-๒.๑	สรุปศักยภาพและความพร้อมของ บุคลากรในการดำเนินโครงการให้ สำเร็จได้อย่างไร	รับผิดชอบ	X	X	X	X
ก-๒.๒	ระบุว่าโครงการนี้หน่วยงานของท่าน สามารถดำเนินการได้เองทั้งหมด หรือต้องมีการบูรณาการกับ หน่วยงานอื่น กรณีที่มีการบูรณาการ กับหน่วยงานอื่น โปรดระบุชื่อ หน่วยงานที่บูรณาการด้วย	นิติธรรม	X	X	X	X
ก-๒.๓	ระบุประสบการณ์ที่ผู้รับผิดชอบ/ หัวหน้าโครงการเคยบริหารโครงการ ลักษณะเดียวกัน	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	กรณีที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ไม่ต้อง ตอบ					
คำถามชุด ข:	การวิเคราะห์และวางแผนรายละเอียดโครงการ					
ประเด็น ๓	พิจารณาขอบเขตของโครงการ					
สมมติฐาน ๓	ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบต้องได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย					
คำถาม ข- ๑	โครงการนี้มีการวิเคราะห์ผลผลิต/ ผลลัพธ์/ผลกระทบของโครงการ หรือไม่	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า " มี " โปรดระบุ รายละเอียดต่อไปนี้					
ข-๑.๑	ผลผลิตของโครงการคือ	คุณค่า	X	X	X	X
ข-๑.๒	ผลลัพธ์ของโครงการคือ	คุณค่า		X	X	X
ข-๑.๓	ระบุการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียพร้อมเอกสารประกอบ	การมีส่วนร่วม		X	X	X

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
จำแนกตามลักษณะโครงการ (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล		หลัก ธรรมาภิบาล	ลักษณะโครงการ			
			บริหาร ทั่วไป	บริการ สังคม	เศรษฐกิจ	อื่น ๆ
คำถาม ข- ๒	มีการนำข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมา กำหนดขอบเขตของโครงการ หรือไม่	การมีส่วนร่วม	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า " มี " โปรดให้รายละเอียด กิจกรรมที่ดำเนินการต่อไปนี้					
ข-๒.๑	สรุปผลการประชุมชี้แจงผลผลิต/ ผลลัพธ์/ผลกระทบกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อ ยืนยันการยอมรับของกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย และระบุเอกสารที่เกี่ยวข้อง	การมีส่วนร่วม		X	X	X
คำถาม ข- ๓	ได้มีการนำผลการศึกษาด้านปัญหา และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการ เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้เกี่ยวข้อง หรือไม่		X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า " มี " โปรดให้รายละเอียด เพิ่มเติมต่อไปนี้					
ข-๓.๑	ระบุวิธีการที่ได้ดำเนินการผล การศึกษาด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และ ผลกระทบของโครงการเพื่อให้ผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียได้รับทราบ	ความ โปร่งใส		X	X	X
คำถาม ข- ๔	คาดว่าโครงการจะมีผลกระทบเชิง ลบหรือไม่	คุณธรรม	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า " มี " โปรดให้รายละเอียด เพิ่มเติมต่อไปนี้					
ข-๔.๑	ระบุผู้ที่เสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบ ทางลบจากการดำเนินโครงการ\	ความเสมอ ภาค		x	X	X
ข-๔.๒	ผู้รับผิดชอบมีแนวทางในการบริหาร จัดการผลกระทบเชิงลบอย่างไร	ความเสมอ ภาค			X	X

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
จำแนกตามลักษณะโครงการ (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล		หลัก ธรรมาภิบาล	ลักษณะโครงการ			
			บริหาร ทั่วไป	บริการ สังคม	เศรษฐกิจ	อื่น ๆ
ข-๔.๓	ระบุว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบจะ ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม อย่างไร	นิติธรรม			X	X
ข-๔.๔	ระบุวิธีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียได้ทราบถึงผลกระทบ เชิงลบ และผลกระทบเชิงลบนั้นเป็น ที่ยอมรับหรือไม่	ความ โปร่งใส			X	X
ประเด็น ๔	วิเคราะห์กระบวนการนำเสนอผลผลิตและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการ					
สมมติฐาน ๔	การวิเคราะห์กระบวนการนำเสนอผลผลิตและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการต้องเป็นไป อย่างมีธรรมาภิบาล					
คำถาม ข- ๕	มีการกำหนดรูปแบบองค์กรพร้อม บุคลากรที่จะดำเนินงานประจำเมื่อ โครงการสิ้นสุดแล้วหรือไม่	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า " มี " หรือ "มีบางส่วน" โปรดให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้					
ข-๕.๑	ระบุงค์กร/หน่วยงานที่จะ ดำเนินการบริหารหลังจากโครงการ เสร็จสิ้น	รับผิดชอบ		X	X	X
ประเด็น ๕	การวิเคราะห์ความคุ้มค่าและผลประโยชน์ของโครงการ					
สมมติฐาน ๕	การจัดทำโครงการอย่างมีธรรมาภิบาลต้องวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ หรือวัดต้นทุน ประสิทธิผล					
คำถาม ข- ๖	มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของ โครงการหรือไม่	ความคุ้มค่า	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า “ มี “ โปรดให้ รายละเอียดเพิ่มเติมดังต่อไปนี้					

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
จำแนกตามลักษณะโครงการ (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล		หลัก ธรรมาภิบาล	ลักษณะโครงการ			
			บริหาร ทั่วไป	บริการ สังคม	เศรษฐกิจ	อื่น ๆ
ข-๖.๑	ระบุผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากการดำเนินโครงการนี้	ความคุ้มค่า	X	X	X	X
	<u>*กรณีโครงการด้านเศรษฐกิจ</u> ระบุผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากการดำเนินโครงการนี้ในรูปของ ตัวเงินและ/หรือไม่เป็นตัวเงิน <u>* กรณีโครงการอื่นที่ไม่ใช่ด้าน เศรษฐกิจ</u> ระบุผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากการดำเนินโครงการนี้ทั้งทางตรง และทางอ้อม					
ข-๖.๒	ระบุความคุ้มค่าของโครงการ	ความคุ้มค่า	X	X	X	X
	<u>*กรณีโครงการด้านเศรษฐกิจ</u> ระบุความคุ้มค่าของโครงการในเชิง ประสิทธิภาพและประสิทธิผล <u>* กรณีโครงการอื่นที่ไม่ใช่ด้าน เศรษฐกิจ</u> ระบุต้นทุนประสิทธิภาพ (Cost Effectiveness) ที่คาดว่าจะต้องจ่าย ในการดำเนินโครงการนี้					
คำถามชุด ค	วิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณโครงการ					
ประเด็น ๖	วิเคราะห์ต้นทุนและทบทวน/เปรียบเทียบกับโครงการอื่น จัดลำดับความสำคัญของโครงการ และประเมินความคุ้มค่าและผลประโยชน์ ผลกระทบที่จะได้รับเพื่อจัดทำค่าของงบประมาณ					
สมมติฐาน ๖	มีการใช้ผลของการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการนี้มาจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอ งบประมาณแผ่นดิน					

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
จำแนกตามลักษณะโครงการ (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล		หลัก ธรรมาภิบาล	ลักษณะโครงการ			
			บริหาร ทั่วไป	บริการ สังคม	เศรษฐกิจ	อื่น ๆ
คำถาม ค- ๑	ผู้รับผิดชอบโครงการได้ใช้หลัก ความคุ้มค่าในการจัดลำดับ ความสำคัญของโครงการหรือไม่	ความคุ้มค่า	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า "ใช่" โปรดให้รายละเอียด เพิ่มเติมต่อไปนี้					
ค-๑.๑	ระบุโครงการอื่นที่ใช้เปรียบเทียบกับ โครงการนี้ในการจัดลำดับ ความสำคัญของโครงการ	รับผิดชอบ	X	X	X	X
ค-๑.๒	ระบุความสำคัญของโครงการนี้ เปรียบเทียบกับโครงการลงทุนอื่นใน ด้านของความคุ้มค่า	รับผิดชอบ	X	X	X	X
คำถามชุด ง:	การเตรียมการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ					
ประเด็น ๗	พิจารณาความคืบหน้าตามแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ					
สมมติฐาน ๗	แผนปฏิบัติงานและแผนงบประมาณของโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน					
คำถาม ง- ๑	มีการกำหนดระยะเวลาตาม ขอบเขตและแผนการดำเนิน โครงการต่อไปนี้	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า "มี" โปรดให้รายละเอียด เพิ่มเติมตามตารางต่อไปนี้					
ง-๑.๑	ระบุตารางแสดงความสัมพันธ์ ระหว่าง "กิจกรรม" "ผลงานที่น่าส่ง" และ "กรอบระยะเวลา"	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	* จัดทำเป็น Grant Chart ระบุ กิจกรรม และช่วงเวลาชัดเจน					
คำถาม ง- ๒	"แผนปฏิบัติการ" และ "แผน งบประมาณ" โครงการมีความ สอดคล้องกันหรือไม่	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า " มีความสอดคล้อง" โปรด แสดงรายละเอียดต่อไปนี้					

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
จำแนกตามลักษณะโครงการ (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล		หลัก ธรรมาภิบาล	ลักษณะโครงการ			
			บริหาร ทั่วไป	บริการ สังคม	เศรษฐกิจ	อื่น ๆ
ง-๒.๑	แสดงรายงานที่เปรียบเทียบ "แผนปฏิบัติการ และ "แผน งบประมาณ"	รับผิดชอบ	X	X	X	X
คำถาม ง- ๓	ในแผนปฏิบัติการได้มีการคำนึงถึง มาตรการป้องกันการทุจริตและ ตรวจสอบหรือไม่	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า "มี" โปรดให้รายละเอียด ต่อไปนี้					
ง-๓.๑	ระบุถึงมาตรการป้องกันการทุจริต และตรวจสอบดังกล่าว	นิติธรรม	X	X	X	X
ประเด็น ๘	ทบทวน/การปรับเปลี่ยนแผน (งาน งบประมาณ และ ระยะเวลา)					
สมมติฐาน ๘	แผนปฏิบัติงานและแผนงบประมาณของโครงการต้องมีความยืดหยุ่นและมีความเป็นไปได้					
คำถาม ง- ๔	โครงการมีการเตรียมการโดย กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ใน กรณีที่มีสถานการณ์การ เปลี่ยนแปลงภายในและภายนอก หรือไม่	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า " มี" โปรดสรุปว่าได้ กำหนดทางเลือกไว้อย่างไรบ้าง.					
ง-๔.๑	สรุปทางเลือกที่เป็นไปได้ในกรณีที่มี สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงภายใน และภายนอก	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	* ให้สรุปว่า (๑) แต่ละสถานการณ์มี ทางเลือกอะไรบ้าง (๒) เรียงลำดับ ทางเลือกพร้อมเหตุผล					

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
จำแนกตามลักษณะโครงการ (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล		หลัก ธรรมาภิบาล	ลักษณะโครงการ			
			บริหาร ทั่วไป	บริการ สังคม	เศรษฐกิจ	อื่น ๆ
คำถาม ง-๕	ผู้รับผิดชอบโครงการได้รับทราบ และเห็นชอบกับทางเลือกในการ เตรียมการกรณีที่มีสถานการณ์ เปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกที่ กำหนดขึ้น ใช่หรือไม่	รับผิดชอบ	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า "ใช่" โปรดให้รายละเอียด					
ง- ๕.๑	โปรดสรุปประเด็นที่ผู้รับผิดชอบ โครงการได้รับทราบและเห็นชอบกับ ทางเลือกในการเตรียมการในกรณีที่ มีสถานการณ์เปลี่ยนแปลงภายใน และภายนอกที่กำหนดขึ้น	รับผิดชอบ	X	X	X	X
ประเด็น ๙	สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียนจากการดำเนินโครงการ					
สมมติฐาน ๙	มีรายงานการศึกษาที่สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียนจากการดำเนินโครงการ					
คำถาม ง- ๖	มีรายงานการศึกษาที่สรุปปัญหา อุปสรรค วิธีการแก้ไข และบทเรียน จากการดำเนินโครงการหรือไม่	ความ โปร่งใส	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า " มี " โปรดให้รายละเอียด เพิ่มเติมต่อไปนี้					
ง-๖.๑	เขียนสรุปปัญหา อุปสรรค ที่ต้อง ตระหนักระหว่างการดำเนินโครงการ ซึ่งถ้าเกิดขึ้นจะกระทบต่อ ความสำเร็จของโครงการ	ความ โปร่งใส	X	X	X	X
ง-๖.๒	เขียนสรุปการวางแผนทางในการ แก้ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย	สนองตอบ รับ	X	X	X	X

ตารางภาคผนวกที่ ๕-๔ ชุดคำถามสำหรับวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลของแผนงาน/โครงการ
จำแนกตามลักษณะโครงการ (ต่อ)

คำถามสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลัก ธรรมาภิบาล		หลัก ธรรมาภิบาล	ลักษณะโครงการ			
			บริหาร ทั่วไป	บริการ สังคม	เศรษฐกิจ	อื่น ๆ
คำถาม จ:	การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการต่อเนื่องและโครงการที่ทำเสร็จแล้วและต้องการ ขยายผลโครงการ					
ประเด็น ๑๐	ทบทวน/ตรวจสอบสถานภาพโครงการ					
สมมติ ฐาน ๑๐	ควรมีรายงานประเมินผลการใช้งานโครงการที่ผ่านมา และมีข้อมูลด้านการติดตาม / ปรับปรุง / แก้ไข					
คำถาม จ- ๑	หน่วยงานมีรายงานประเมินผล การใช้งานโครงการที่ผ่านมา หรือไม่	รับผิดชอบ ชอบ	X	X	X	X
	ถ้าตอบว่า "มี" โปรดให้รายละเอียด เพิ่มเติมต่อไปนี้					
จ-๑.๑	ระบุผู้รับผิดชอบในการบริหาร จัดการ / ดูแล / บำรุงรักษา ผลผลิตโครงการ	รับผิดชอบ ชอบ		X	X	X
จ-๑.๒	ระบุแนวทางการประเมินผลลัพธ์ และความพึงพอใจกลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รับผิดชอบ ชอบ		X	X	X
	*กรณีที่ไม่มียางานประเมินผลการ ใช้งานโครงการที่ผ่านมา ไม่ต้อง ตอบ					

ภาคผนวก ๖

เกณฑ์การให้คะแนน

๖.๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนนการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

ชุดคำถามที่พัฒนาขึ้นใหม่นี้ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ “ชุดคำถามหลัก” และ “ชุดคำถามย่อย” ในชุดคำถามหลักมี ๑๖ ข้อ ใน ๑๖ ข้อนี้เป็นคำถามเป้าหมายที่จะให้ส่วนราชการที่ต้องการจัดทำคำขออนุญาตประเมินแผ่นดินต้องดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลที่วางไว้ จึงได้จัดทำให้เป็นรูปแบบปรนัย ส่วนในคำถามย่อย ๓๑ ข้อเป็นการตรวจสอบว่าผู้จัดทำคำขออนุญาตประเมินแผ่นดินได้มีการดำเนินการตามในข้อคำถามหลักนั้นจริง การตรวจสอบนี้ต้องการคำอธิบายจึงได้จัดให้อยู่ในรูปของอัตนัย

จากกรอบที่วางไว้ข้างต้น เกณฑ์การให้คะแนนจะแบ่งเป็น ๒ เกณฑ์ คือ เกณฑ์สำหรับชุดคำถามหลัก และเกณฑ์สำหรับชุดคำถามย่อย

๑) หลักเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับชุดคำถามหลัก

ชุดคำถามหลักมีลักษณะเป็นปรนัย มีทั้งสิ้น ๑๖ ข้อ โดยกำหนดให้ทุกลักษณะโครงการต้องตอบคำถามชุดนี้น้ำหนักของคะแนนใน ๑๖ ข้อนี้จะเท่ากันทุกข้อ และเท่ากันทุกลักษณะโครงการ หลักการให้คะแนนในส่วนนี้ ในเบื้องต้นได้กำหนดไว้ข้อละ ๑ คะแนน หน่วยงานที่มีการดำเนินการครบทุกข้อ จะได้คะแนนเต็ม ๑๖ คะแนน การให้คะแนนในส่วนนี้ สามารถกำหนดให้โปรแกรมคำนวณได้ในทันทีที่ป้อนข้อมูลเสร็จ ดังแสดงในตารางภาคผนวกที่ ๖-๑

๒) หลักเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับชุดคำถามย่อย

ในส่วนของข้อคำถามย่อย ๒๐ – ๓๑ ข้อ นั้น ได้กำหนดน้ำหนักการให้คะแนนในข้อย่อยตามลักษณะโครงการ โดยกำหนดให้คะแนนข้อละ ๑ คะแนน เช่นโครงการด้านบริหารทั่วไป จะได้คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน หากตอบได้สมบูรณ์ทุก ๒๐ ข้อย่อย โครงการด้านบริการชุมชนและสังคมได้คะแนนเต็ม ๒๘ คะแนน และโครงการด้านเศรษฐกิจและโครงการอื่นได้คะแนนเต็ม ๓๑ คะแนน ดังแสดงในตารางภาคผนวกที่ ๖-๑

การให้คะแนนในส่วนนี้ แยกการดำเนินการออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

- ก. กำหนดให้โปรแกรมให้คะแนนสำหรับทุกข้อที่มีคำตอบ ข้อละ ๑ คะแนน โดยต้องมีการลงลายมือชื่อของผู้รับผิดชอบในช่อง “รับรองความถูกต้องของข้อมูล”
- ข. กำหนดให้เจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณมีช่องให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ข้อความที่ตอบในแต่ละข้อ

คะแนนทั้งในส่วนของคำถามหลัก และคำถามย่อยรวมกัน ๒ ส่วนจะมีคะแนนเต็ม ๓๖-๔๗ คะแนน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะโครงการ

ตารางภาคผนวกที่ ๖-๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนนชุดคำถามหลักและชุดคำถามย่อย

หลักธรรมาภิบาล	คะแนนชุดคำถามหลัก	คะแนนชุดคำถามย่อย				คะแนนรวมชุดคำถามหลักและคำถามย่อย			
		บริหารทั่วไป	บริการชุมชนและสังคม	เศรษฐกิจ	โครงการอื่นๆ	บริหารทั่วไป	บริการชุมชนและสังคม	เศรษฐกิจ	โครงการอื่นๆ
การมีส่วนร่วมสาธารณะ	๑	๑	๓	๓	๓	๒	๔	๔	๔
การสนองตอบรับ	๑	๓	๓	๓	๓	๔	๔	๔	๔
ความคุ้มค่า	๒	๓	๔	๔	๔	๕	๖	๖	๖
ความโปร่งใส	๒	๑	๒	๓	๓	๓	๔	๕	๕
ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ	๙	๙	๑๒	๑๒	๑๒	๑๘	๒๑	๒๑	๒๑
ความเสมอภาค	๐	๑	๒	๓	๓	๑	๒	๓	๓
นิติธรรม	๐	๒	๒	๓	๓	๒	๒	๓	๓
คุณธรรม	๑	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๑	๑
	๑๖	๒๐	๒๘	๓๑	๓๑	๓๖	๔๔	๔๗	๔๗

เกณฑ์ในการจัดกลุ่มความเสี่ยงของโครงการที่พิจารณา

ทุกโครงการที่พิจารณาจะถูกจัดกลุ่มตามระดับความเสี่ยงตามคะแนนที่ได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ปานกลาง และต่ำ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงบประมาณใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดเงื่อนไขการจัดทำงบประมาณ โดยการแบ่งกลุ่มความเสี่ยงพิจารณาจาก คะแนนที่ได้ ๓ ด้าน ประกอบกันดังรายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ ๖-๒ ดังนี้

๑) พิจารณาจากคะแนนรวมเทียบกับคะแนนเต็ม

คะแนนรวมหมายถึงคะแนนจากชุดคำถามหลักบวกคะแนนจากชุดคำถามย่อยรวมกัน โครงการที่มีคำตอบสมบูรณ์ทุกข้อ จะได้คะแนนเต็มระหว่าง ๓๖-๔๗ คะแนน ขึ้นอยู่กับลักษณะโครงการ โครงการที่ได้คะแนนรวมจากแบบสอบถามทุกชุด (ชุด ก-ง หรือชุด ก-จ) ไม่ถึงร้อยละ ๓๐ จะจัดให้เป็นโครงการที่มีความเสี่ยงสูงเนื่องจากไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีกิจกรรมที่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ในขั้นตอนของการวางแผนและดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ

ส่วนแผนงาน/โครงการที่ได้คะแนนรวมจากการประเมินระหว่างร้อยละ ๓๑-๖๙ จะจัดให้เป็นโครงการที่มีความเสี่ยงปานกลาง และโครงการที่มีการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละขั้นตอนของการวางแผนการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ จนได้คะแนนรวมเกินร้อยละ ๓๐ โครงการจัดให้เป็นโครงการที่มีความเสี่ยงต่ำ

๒) การพิจารณาจากคะแนนของความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์

โปรแกรมที่ออกแบบไว้ได้ให้ความสำคัญกับความเสี่ยงจากการดำเนินงานไม่สอดคล้องกันหรือ Key Risk Area มากที่สุด รองลงมา คือ ความเสี่ยงประเภท Negotiation Risk หากความเสี่ยงประเภทใดประเภทหนึ่งใน ๒ ประเภทนี้เป็น ๐ ก็ไม่อาจจะยอมรับได้ว่าโครงการดังกล่าวจะมีโอกาสประสบความสำเร็จสำหรับความเสี่ยงประเภท Political Risk นั้น โครงการที่จัดทำโดยไม่มีความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกันและความเสี่ยงจากการถูกต่อต้านจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โอกาสการเกิดความเสี่ยงทางการเมืองก็ย่อมจะน้อยไปด้วย

เกณฑ์การให้คะแนนในส่วนนี้คือ โครงการที่มีคะแนนความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ เป็น ๐ โดยมีคะแนนในส่วนของความเสี่ยงประเภท Key Risk Area เป็น ๐ หรือมีคะแนนในส่วนของความเสี่ยงประเภท Negotiation Risk เป็น ๐ จะจัดให้เป็นโครงการที่มีความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์สูง เพราะสะท้อนว่าโครงการมีโอกาสที่จะมีความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน หรืออาจมีความเสี่ยงจากการถูกต่อต้าน ไม่เป็นที่ยอมรับ จนทำให้โครงการไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนโครงการที่ได้คะแนนความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ด้าน Key Risk Areas และ/หรือด้าน Negotiation Risk สูงตั้งแต่ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป จัดได้ว่ามีความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ต่ำ

๓) พิจารณาจากคะแนนการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารความเสี่ยง

โครงการที่มีคะแนนในส่วนของหลักธรรมาภิบาล หลักใดหลักหนึ่งใน ๘ หลักเป็น ๐ สะท้อนว่าโครงการที่มีความเสี่ยงสูง เพราะไม่สามารถใช้ธรรมาภิบาลได้ครบถ้วนทุกด้าน โครงการนั้นจะได้คะแนนรวมด้านหลักธรรมาภิบาลเป็น ๐ ส่วนโครงการที่มีความเสี่ยงต่ำหมายถึงโครงการที่มีคะแนนรวมตามหลักธรรมาภิบาลแต่

ละด้านไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ครบถ้วนทั้ง ๘ หลักธรรมาภิบาล เพื่อสะท้อนว่าโครงการนั้นๆ ได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

ตารางภาคผนวกที่ ๖-๒ หลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงเชิงธรรมาภิบาล

ระดับความเสี่ยง	เงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง
ต่ำ	๑. คะแนนรวมจากการประเมินตั้งแต่ ๗๐% ขึ้นไป
	๒. คะแนนความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ด้าน Key Risk Areas และ/หรือด้าน Negotiation Risk ตั้งแต่ ๕๐% ขึ้นไป และ
	๓. คะแนนธรรมาภิบาลด้านใดด้านหนึ่งตั้งแต่ ๕๐% ขึ้นไป
ปานกลาง	๑. คะแนนรวมจากการประเมินระหว่าง ๓๑-๖๙%
	๒. คะแนนความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ด้าน Key Risk Areas และ/หรือด้าน Negotiation Risk อยู่ระหว่าง ๑-๔๙% หรือ
	๓. คะแนนธรรมาภิบาล ด้านใดด้านหนึ่งอยู่ระหว่าง ๑-๔๙%
สูง	๑. คะแนนรวมจากการประเมินต่ำกว่า ๓๐%
	๒. คะแนนความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ด้าน Key Risk Areas และ/หรือด้าน Negotiation Risk เป็น ๐ หรือ
	๓. คะแนนธรรมาภิบาลด้านใดด้านหนึ่งเป็น ๐

กลุ่มแผนงาน/โครงการที่มีระดับความเสี่ยงในเกณฑ์สูง

เป็นแผนงาน/โครงการที่มีลักษณะเข้าข่ายข้อใดข้อหนึ่ง ต่อไปนี้

๑) ประเมินจากคะแนนรวมของทุกชุดคำถาม

เป็นแผนงาน/โครงการที่ได้คะแนนรวมจากแบบสอบถามทุกชุด (ชุด ก-ง หรือชุด ก-จ) ไม่ถึง ๓๐% สะท้อนว่าไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีกิจกรรมที่เป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล ในขั้นตอนการวางแผนและบริหารความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการอย่างเพียงพอ

๒) ประเมินจากคะแนนรวมตามประเภทความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์

เป็นแผนงาน/โครงการที่มีคะแนนความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ เป็น ๐ โดยมีคะแนนในส่วนของความเสียหายประเภท Key Risk Area เป็น ๐ หรือมีคะแนนในส่วนของความเสียหายประเภท Negotiation Risk เป็น

๐ สะท้อนว่าแผนงาน/โครงการมีโอกาสที่จะมีความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน หรืออาจมีความเสี่ยงจากการถูกต่อต้าน ไม่เป็นที่ยอมรับ จนทำให้แผนงาน/โครงการไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓) ประเมินจากคะแนนรวมแยกตามหลักธรรมาภิบาล

เป็นแผนงาน/โครงการที่มีคะแนนรวมด้านหลักธรรมาภิบาลเป็น ๐ โดยมีคะแนนในส่วนของหลักธรรมาภิบาล หลักใดหลักหนึ่งใน ๘ หลักเป็น ๐ ซึ่งสะท้อนว่าแผนงาน/โครงการนั้นไม่สามารถใช้ธรรมาภิบาลได้ครบถ้วนทุกด้าน

กลุ่มโครงการที่มีระดับความเสี่ยงในเกณฑ์ต่ำ

เป็นแผนงาน/โครงการที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง เข้าข่ายในลักษณะต่อไปนี้

๑) ประเมินจากคะแนนรวมจากการตอบคำถามทุกข้อ

เป็นแผนงาน/โครงการที่ได้รับคะแนนรวมจากการตอบแบบสอบถามทุกชุด (ก-ง หรือ ก-จ) ตั้งแต่ ๗๐% ขึ้นไปจากคะแนนรวมทั้งหมด ซึ่งสะท้อนว่าแผนงาน/โครงการที่ขอบประมาณนั้น ได้มีการดำเนินกิจกรรมที่เป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล การที่แผนงาน/โครงการใดโครงการหนึ่งจะได้คะแนนรวมตั้งแต่ ๗๐% ขึ้นไปได้ จะต้องมีการบริหารความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลที่ครอบคลุมขั้นตอนต่างๆ ของการวางแผนโครงการ ใช้หลักธรรมาภิบาลที่กำหนดอย่างกว้างขวาง และน่าจะมีความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ประเภทหลักๆ ไม่มากด้วยเช่นกัน

๒) ประเมินจากคะแนนรวมแยกตามประเภทความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์

เป็นแผนงาน/โครงการที่มีคะแนนรวมความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ประเภท Key Risk Area ไม่ต่ำกว่า ๕๐% ของคะแนนรวมทั้งหมด

๓) ประเมินจากคะแนนรวมแยกตามหลักธรรมาภิบาล

เป็นแผนงาน/โครงการที่มีคะแนนรวมตามหลักธรรมาภิบาลแต่ละด้านไม่น้อยกว่า ๕๐% ครบถ้วนทั้ง ๘ หลักธรรมาภิบาล เพื่อสะท้อนว่าแผนงาน/โครงการนั้นๆ ได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

๖.๒ เกณฑ์การพิจารณาการประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ผู้จัดทำคำของบประมาณจะต้องระบุว่าแผนงาน/โครงการของตนมีปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมข้อใดตามตัวเลือกที่กำหนดให้

ในกรณีที่ปัจจัยเสี่ยงไม่ตรงกับตัวเลือกที่กำหนดไว้ในโปรแกรม ผู้จัดทำคำของบประมาณฯ สามารถใช้ตัวเลือก “อื่นๆ” เป็นช่องทางในการระบุปัจจัยเสี่ยงให้ตรงกับแผนงาน/โครงการของตน

การให้คะแนน จะพิจารณาจาก Composite Rating ซึ่งสร้างจากความเสี่ยง ๓ ประเด็น คือ (๑) โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (๒) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และ (๓) ความสามารถหรือคุณภาพในการบริหารจัดการ

ข้อคำถามย่อยที่ได้คะแนน Composite Rating เท่ากับ ๑ แสดงว่า ผ่านการประเมินความเสี่ยงในข้อนั้น หากได้คะแนนเป็น “ศูนย์” แสดงว่าไม่ผ่าน

ผู้จัดทำคำของบประมาณจะต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมในทุกคำถามย่อย เพื่อระบุระดับความเสี่ยงว่ายอมรับได้หรือไม่ใน ๓ ประเด็น คือ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และความสามารถหรือคุณภาพในการจัดการ โดยในแต่ละมิติจะมีคำตอบให้เลือก ๒ ระดับ ดังนี้

โอกาสเกิดความเสี่ยง	ระดับความรุนแรง	ความสามารถบริหารจัดการ	Composite Rating
ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	ผ่าน คะแนน = ๑
ต่ำ	ยอมรับไม่ได้	จัดการได้	ผ่าน คะแนน = ๑
ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการไม่ได้	ผ่าน คะแนน = ๐
ต่ำ	ยอมรับไม่ได้	จัดการไม่ได้	ไม่ผ่าน คะแนน = ๐
สูง	ยอมรับได้	จัดการได้	ผ่าน คะแนน = ๑
สูง	ยอมรับไม่ได้	จัดการได้	ผ่าน คะแนน = ๑
สูง	ยอมรับได้	จัดการไม่ได้	ไม่ผ่าน คะแนน = ๐
สูง	ยอมรับไม่ได้	จัดการไม่ได้	ไม่ผ่าน คะแนน = ๐

.....